Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...майн 1921 оной ...абрин 21-нэд гарана | № 76 (14187) | 1976 оной апрелиин 1, четверг | Сэн 2 мүнгэн.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР А. Д. СКРИПКИНИИЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, түмэр замай транспортдо олон жэлэй туршада һайнаар ажалла-һанайнь түлөө Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин харгы замай таһагай начальник Алексей Дмитриевич **Скрипкиниие** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной мартын 31.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри дүүргэхын түлөө

УРГАСА ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ АРГАТАЙБДИ

...ПСС-эй XXV съезд дээ ...партиин ЦК-гай хэһэн ...оо элидхэл догор юһэ- ...табан жэлэй социально- ...ическа зорилгонууд ...түлэб амжалтатайгаар ...үлэгдэжэ, совет арад ле ...партиингаа хүтэл- ...коммунизм байгуулха ...шэнэ алхамуудые хээ ...хэлэгдэһэн байна.

...ай совхозой ажалшад- ...бүхы совет арадтайгаа ...үнгэрһэн табан жэлэй ...ада эршэ хүсэтэйгөөр ...ажа гараа. Хүдөө ажа- ...гол шухала продуктнуу- ...үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ ...даха табан жэлэйнгээ ...үдые совхознай холо ...эн дүүргээ һэн. 1975 ...бүхыдөө 1.917.040 тү- ...эй гэхэ гү, али 1970 ...тэй сасуулжа үзэхэдэ, ...162 түхэригөөр үлүү ...продукци үйлэдбэрилэг- ...нинь манай ажахын ...ээр хүгжөөгдэжэ байһа- ...гэршэ болоно. Гол ...анай табан жэл дотор ...659 түхэригөөр ургаа ...гү, али 1975 ондо бү- ...5.304.382 түхэригтэ ...байна. Эдэ тоо, ба- ...нууд хадаа совхозой ...техникэ, адууһа ма- ...ураггүй олошорһонине ...ойлнэ гэшэ.

...хай үүлтэрэй үхэр ...үсхэбэрилгэ манай сов- ...гол шухала мэргэжэл ...о. Мүн һаалиин үнеэ- ...адуу моридой, хонидой ...толгой олошоруулагда- ...Юһэдэхи табан жэлдэ ...тоо толгой олошороо, ...шэмэнь дээшэлээшье ...талаар бүхы арга ...онууд хэрэглэгдэжэ, ...дунгүүд түйлагдаа ...аргагүй. Мал ажалаа ...ань хүгжөөхэ талаар ...ехэ арга боломжо- ...манайда бии. Энээнэй тулада нэн түрүүн зоовет-мэргэжэлтэд малай һубайралгатай, гарза хоролтодо орохо ябадалгай эрид шууд тэмсэхэ ёһотой.

Юһэдэхи табан жэлдэ хүдөө ажахын ургамалнуудай ургаса дээшэлүүлхэ, үбһэ тэжээл элбэгээр хуряадаг болохо талаар совхоздо ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдаа. Гадна тарилгын поли улам үргэдхэхэ тушаа бага бэшэ анхарал хандуулагдаһан байна. Табан жэлэй хугасаада 3542 гектар шэнэ газар ашаглажа, тарилгаа 11.088 гектарта хүргэхэбди. Элдүүрилэгдэдэг газарайнгаа хахадһаа үлүү талмайда орооһо таряа ургуулнабди. Тиигэжэ 1970 ондо оройдоо 27.269 центнер орооһо хурааһан һаа, харин 1975 ондо 57.000 центнертэ хүргөөбди. Зүгөөр гансашье тарилгын талмайн үргэдхэгдэһэнэй бэшэ, мүн ургаса дээшэлүүлһэнэй ашаар орооһо элбэгээр бэлэдхэдэг болоо гээшэбди. Хэрбээ табан жэлэй саада тээ гектарай 6 центнер ургаса абадаг һаа, үнгэрһэн жэлдэ 10,5 центнер хүрэтэр дээшэлүүлээбди. Гадна нуга сабшалангай болон таримал ногооной, тэрэшэлэн зеленкын ургаса урдынхиһаа элбэгээр хуряагдана.

Тарян ажалай продукци үйлэдбэрилгээр бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэжэ шадаа һаа, илангаяа газар тарялангай культурые бүри дээшэлүүлээ һаа, үшөө ехэ ургаса хуряажа абадаг болохо байгаабди. Агротехникэеэ улам һайжаруулангүйгөөр хүйтэн уларилтай манай Тэлимбэ нютагта баян ургаса ургуулхань бэрхэтэй ха юм. Гэхэтэй хамта энэ талаар дутуу дунданууд, шиидхэгдэхээр болоһон асуудалнууд манайда олон. Мүнөө болотор манай полинууд дээрэ тарилгын урда ехэхи талмайда гол түлэб лущильнигаар элдүүрилгэ хэгдэнэ. Хэрбээ 1975 ондо тарилгын талмайн 27 процентнь боонойлогдоһон, 41 процентнь лущильнигаар элдүүрилэгдэһэн байбал, тарилгын талмайн оройдоо 9 процент дээрэ культиваци хэгдэһэн байгаа. Харин манай полидо буртаг үбһэн элбэг юм. Тиимэһээ тарилгын урда тээ лущильнигаар элдүүрилхэ арга хэрэглэхэдээ, энэ буртаг үбһэ усадханагүйбди, харин улам холуур тараана гээшэбди. Ушар иимэһээ, культиваци үргэнөөр хэжэ, ургасын хоротониие үндэһөөрнь үгы хэхэ арга хэрэглэхэ саг ерээ. Культиваторнуудые олоор худалдан абажа, энэ зорилгоёо бэелүүлхэ гэжэ мүнөөнһөө оролдожо байнабди.

Ургаса дээшэлүүлхын түлөө тэмсэл механизаторнуудһаа, тэдэнэй үнэн шударгы ажалһаа дулдыдадаг байһаниинь мэдээжэ. Манай совхоздо тарялашан нэрээ суурхуулжа ябаһан трактористнар, комбайнернууд, шофёрнууд олон. Совхозой механизаторнуудай коллектив соо В. П. Шумков, В. Р. Итюев, Ц. Д. Митыпов, Н. И. Старохожев, В. М. Ланцев болон бусад юһэдэхи табан жэлэй түрүүшүүл гэһэн хүндэтэ нэрэ солодо хүртэһэн байха юм. Түрүү механизаторнууд оролдосото ажалай ашаар совхозой ниитын малда нилээдгүй ехэ орооһо болон бусад ургаса элбэгээр бэлдэгдэдэг болоо, үнгэрһэн табан жэлдэ гүрэндэ орооһо худалдаха түсэб 140 процент дүүргэгдээ гэжэ хэлэлтэй. Тиигэбэшье ажалдаа хайша хэрэгээр хандадаг зарим механизаторнууд ургаса дээшэлүүлхэ зорилго шиидхэлгэдэ ехэхэн һаад тэдхор татана. Эдэнэр ехэ салин абахын түлөө «олон» гектарнуудай хойноһоо «ханха зайданаар хатаралдаад» ажалаа тон муу шанартайгаар хэнэ бшуу. Мүн баһа тэдэнэр даалгагдаһан техникээ гамнадаггүй, нарин харууһа, шалгалта хэжэ ябуулдаггүй юм. Энээн дээрэһээ тарилгын болон хуряалгын ажалай үедэ совхоздо трактор, комбайнуудай эбдэржэ һаатаха ушар али олон үзэгдэдэг, үнэтэ саг алдагдадаг гээшэ. Нёдондо жэлэй хабарай тарилгын үедэ нимэрхүү шалтагаанаар үдэр бүри 6—7 трактор һаатуулагдадаг байгаа. Муу шанартайгаар ажалладаг, техникэдээ эзэн бусаар хандадаг байһан механизаторнууд Я. Ларькин, Н. Ракульцев, М. Шульгин, М. Чернинов, М. Петров болон бусад шанга харюусалгада хабаадуулагдажа, тарялашанай нэрые хүндэлдэг болохо бээзэ гэжэ һанагдана. Энээнтэй хамта совхозой ахамад инженер, МТМ-е даагша, отделенинүүдэй механигууд даалгагдаһан уялгануудаа эрилтэ ехэтэйгээр дүүргэдэг болохо зэргэтэй. Тиигээл һаа бидэ орооһото ургамалнуудые тарилгаяа аяар 30 үдэрэй туршада унжагайруулхаяа болихо байнабди. Эртэ хюруу унадаг манай нютагта орооһото ургамалнуудые 5—7 үдэр соо тарижа дүүргэхэ шухала ха юм. Энээниие түйлахын тулада машина, техникээ һайн шанартайгаар заһабарилха, үндэр бүтээсэтэйгээр ашаглаха, ажалайнгаа журам бэхижүүлхэ ёһотойбди.

Шэнэ табан жэлдэ орооһо үйлэдбэрилгэ хадаа хүдөө ажахые хүгжөөлгын эхин шатын асуудал мүн гэжэ КПСС-эй XXV съезд дээрэ заагданхай. Энэ зорилгые шиидхэхэ хэмжээ ябуулганууд соо, үрэһэнэй орооһо бэлдэлгэ ехэхэн үүргэ эзэлхэ байна. Тиимэһээ тарилгын шанарта хүргэгдэһэн, нютагай эрхэ байдалда тааруу сортын үрэһөөр тарилга хэхэ хүдэлмэрээ саашаданнь улам һайжаруулхабди. Энэ талаар нилээдгүй юумэн хэгдээ гэхэдэ болоно. Хэрбээ 1970 ондо таригдаһан бүхы үрэһэнэй 25 процентнь лэ сортовой байһан һаа, үнгэрһэн жэлдэ бүхыдөө эрхим шанартай, нютагай эрхэ байдалда тааража ургадаг үрэһөөр тарилга хэгдэн байнабди. «Червонец» гэһэн ешмээн, «Онохойский-547» ба «Хибины-2» сортын обёос манайда нютагжуулагданхай. Саашадаа наукын болоч түрүү дүй дүршэлэй түйлалтануудые үрэһэ ургуулгада нэбтэрүүлжэ, эгээл үндэр ургаса үгэдэг орооһо таряа үргэнөөр таридаг болохо байнабди.

Совхозой ниитын малда бэлдэгдэдэг тэжээлэй оройдоо 12 процентнь нугын үбһэн болоно. Харин бусад тэжээлнүүд — силос, таримал ногоон, полоомон, витаминтай ногооной гурил болон талха таряанай зүйл тарилгын газарһаа абтана гээшэ. Энэ талаар гол зорилгонуднай иимэ. Энээнһээ урда тээ гансал обёос ургуулжа, силос дарадаг байһан һаа, энэ жэлһээ горохтой холижо шэмэтэ тэжээл бэлдэдэг болохомнай. Силосэй ургамалнуудай 800 га поли дээрэ жэл бүри 8000—10000 тонно наг шэбхэ гаргадаг байхабди. Мүн сенаж дараха ургамалнуудые тарихабди. Малай тэжээлдэ ехэхэн нэмэри болохо таримал ногооной талмайе 1859 гектарһаа 4000 гектар хүрэтэр үргэдхэхэ, гансахан энэ жэлдэ 400 га нэмэжэ тариха байнабди. Харин орооһо таряанай үндэр ургаса ургуулхын түлөө онсо шухала анхарал оролдолго гаргагдаха юм.

Тиин байгша ондо манай совхозой тарялашад гектарай 11 центнер гэхэ гү, али бүхыдөө 60 мянган центнер орооһо, 21500 центнер таримал ногооной үбһэ, 10 мянган центнер үбһэ хуряаха, 6400 тонно силос дараха, 30 мянган центнер һолоомо, 300 тонно витаминтай ногооной гурил бэлэдхэхэ гэһэн уялга абанхай.

Тарян ажалай талаар хараалһан зорилгонуудаа амжалтатайгаар бэелүүлхын тула хабарай тарилгын хүдэлмэринүүдые саг болзортонь, һайн шанартайгаар үнгэргэхэ шухала. Мүнөө үедэ совхозой механизаторнууд, тарялашад бүхы бэлэдхэл хэжэ байна. Тарилгын машина, техникэ заһабарилга гол түлэб дүүрээ. 31 гэнжэтэ трактор, 35 плуг, 33 сеялкэ, 80 борной болон бусад машина, техникэ бэлэн болонхой. Тракторнуудые хоёр халаанда хүдэлгэхэ зорилгоор механизаторнуудай кадрнууд бүридхэгдэжэ, механизаторнуудые бэлдэхэ бүгэдэ ниитын һуралсал үнгэргэгдэжэ байна. Саашадаа совхоздо ажалай түлбэриин нарядгүйгөөр хүдэлхэ комплексно оньһожоруулагдамал звенонуудые эмхидхэжэ, севооборот үргэнөөр нэбтэрүүлхэ хүдэлмэри ябуулагдаха болоно.

Бүхэроссин социалис мүрысөөндэ шалгарһан манай совхоздо РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг болон мүнгэн шан олгогдоһон ушар ажахымнай хүдэлмэришэдые шэнэ амжалтада зоригжуулаа. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын оной уялгануудые бэелүүлхын түлөө совхозой ажалша, малша зон дабхар эршэтэйгээр мүрысэжэ байна.

В. ПОЛУБЕНКО.
Яруунын аймагай «Комсомольский» совхозой ахамад агроном.

Улаан-Үдын СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ «Теплоприбор» заводой залуу токарь Александр Зарубин арбадахи табан жэлэй габшагай ажалай вахтада жагсаад, хүдэлжэ байна.

Энэ заводой коллектив түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэйнгээ даабариие болзорһоонь урид дүүргэжэ, республика дотороо алдаршанхай. Мүнөө энэ заводой коллектив арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлые эршэтэ ажалаар угтаа. Токарь А. Зарубин эндэ ехэ хубитаяа оруулна. Тэрэ үдэр бүриингөө даабариие үлүүлэн дүүргэхэдээ, имагтал эрхим шанартай продукци гаргадаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: залуу токарь А. Зарубин.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

Түл абалгада—гол анхарал

ШАНГА ХИНАЛТА ХЭРЭГТЭЙ

...аймагай ажахы- ...хурьга абалга түлэг ... Хамта дээрэ ...хурьган абтаад, тээ- ...байна. Илангаяа ...изм», Ленинэй нэ- ...колхозууд, «Зареч- ...ктябрьский» совх- ...юн хурьгад абтанхай.

...колхозой 3-дахи ...бэрхэ хони- ...юндо жэл 100 эхэ ...урһөө 102 хурьга ...Николай Шеста- ...арынхид аймаг соо- ...һаа урда «зуута- ...ндэ хүрэбэ. Энэ ...0 толгой эхэ хонид- ...0 хурьгатай болоод ...эн тэнжээжэ байна. Энэ колхозой ахалагша хонишод Б. Б. Банзаракцаев, С. Ш. Цымбылов, Г. Л. Ульзетуев болон бусадай отаранuудта олон хурьгад абтанхай.

Хонин ажалай оньһыэ шадамар бэрхээр оложо, аймаг соогоо, республика дотороо мэдээжэ болоһон «Коммунизм» колхозой ахалагша хонишон Гомбо-Цырен Гончиковна Цыремпиловагай отарада 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьган абтаба.

«Заречный», «Октябрьский» совхозуудта «зуутанда» дүтэлжэ ябаһан хонишод олон. Энэ жэл залуушуулые олоорнь хурьгашад болгожо эльгээхэ тухай «Коммунизм» колхозой комсомолой организациин гаргаһан уряа олонхи ажахынүүдтэ дэмжэгдэн, хонишодой орёо бэрхэ ажалда хабаадалсахаар гараһан комсомол залуушуул эдэбхитэйгээр ажаллана.

Жэшээнь, Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой 2-дохи отделенидэ комсомолшууд Роза Галданова, Булад Будаев, Долгор-Сурун Будаева, Любовь Сосорова, Мядаг Раднаева, К. Сономпилова, Хандажап Цыденова, Сэсэг Норбоева болон бусад олон залуушуул һайнаар хүдэлжэ байна. Үсхэл гаргаһан колхозой 50 гаран залуушуул түл абалгада хабаадалсана.

Хонин ажалай эгээл харюусалгатай энэ хаһада хонишодые али бүхы аргаар хэрэгтэй юумээрнь хангаха хэрэгтэй гэжэ хүн бүхэндэ ойлгосотой. Теэд зарим тээ иимэ оролдолго гаргагданагүй.

Бүдүүн тэжээл бүйлуулан малда эдюулхэ талаар Торийн совхозой дүй дүршэлые ажахынууд халан абаагүй. Илангаяа «Заречный», «Октябрьский», Оёорэй совхозуудай, Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой зарим отаранууда бүдүүн тэжээл хэршэжэ, малда үгэхэ хэрэг һулаар эмхидхэгдэнэ. «Заречный» совхозой Боосын отделениин хурьгадта загаһанай тоһо, мел, нарһанай шэлбүүһэн үгтэнэгүй, Торийн совхозой түбэй болон 1-дэхи, 4-дэхи, 5-дахи отделенинүүдтэ загаһанай тоһон бүи аад, хурьгадта үгтэнэгүй, ногооной гурил, витаминтай үбһэн асарагданагүй. Иимэ байдал Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой түбэй отделенидэ үзэгдэнэ. Эндэхи зарим хонишод бии байгаа тэжээлээшье гамнангүй, эзэн бусаар гаргашална гэжэ хэлэхээр.

Һүүлэй үедэ олон тоото шалгалтанууд боложо, бии байгаа дутуу дундануудые элирүүлбэшье, хурьга абалгада бодото туһаламжа хүргэхэ хэмжээнүүд багаар абтаа. Олон газарта үзэгдэһэн дутагдалнууд усадхагданагүй, малай гарзалхашье ябадал үзэгдэнэ. «Октябрьский» совхоздо 10.261 хурьган абтаад, тэдэнэйнь 510-ниинь гарзалаа. Энээнһээ гадна 192 хонин хурьга хаяһан байна. Торийн совхозой 148, «Заречный» — 128, «Мир» колхоздо—117 хурьган гарзада ороо.

КПСС-эй XXV съездын материалнуудтай танилсаһан хонишод шэнэ табан жэлэй түрүүшын үдэрһөө аша үрэ ехэтэйгээр хүдэлхэ, шанарыень һайжаруулха тухай оролдоно. Теэд зарим тээ бии байгаа дутагдалнуудые усадхаха хэрэгтэ аймагай хүдөө ажахын үйлэдбэриин мэргэжэлтэд тэдээндэ бодотоор туһалха уялгатай. Энээниие КПСС-эй райком, аймсоведэй гүйсэдком шанга хиналтадаа абаха болоно.

Д. АЮШЕЕВ.

СЭЛЭНГЫН АЙМАГТА

ОТАРЫН ЭЗЭД УРМАТАЙ

Үбэр-Зөөхэйн «Эрдэм» колхоздо Уһата-Ганга гэжэ һайхан нэрэтэй нютаг бии юм. Эндэ эхэ хонидой отара байрладаг. Тус отарын эзэд — Владимир Цыренович Санжижапов, тэрэнэй һамган Зинаида Норбоевна. Эдэ хоёр 537 хони харууһална. Мүнөө эндэ хурьгад түлэг дундаа гаража байнхай.

Үглөөгүүр энэ отара дээрэ хүрэжэ ерэбэбди. Владимир Цыренович хонидоо бэлшээхэеэ хорёоһоо гаргажа байба. Хонидынь бултадаа шахуу һайн, яһала тамиртайнууд.

— Малтнай бараг лэ байна даа, — гэбэбди.

— Мүнөө үшөө март һара ябана ха юм. Ногоондо хүрэтэрөө ехээр бү тураһай гэжэл һанаагаа зобонобди. Мүнөөдөө үбһэ хулһан, комбикорм бии, саһан хайлажа, хагдан дээрэ бэлшээнэбди, — гэжэ Владимир Цыренович харюусаба.

Эндэхи отара дээрэ 320 хурьган гараад байна. Хэрбээ энэ хэбээрээ хурьгалжа байбал, һаядаа хонидынь бултаараа түллэжэ дүүрэхэ байна.

Санжижаповтан хонин бүриһөө хурьга абаха уялгатай. Тэрэнээ заатагүй дүүргэхэ хүсэлэнтэй. Эндэ гараһан хурьгад гарзада ороногүй, бултадаа тобир һайнаар түлжэжэ байнхай. Эдэ хоёр хонишод нарай хурьгадые адуулха, харууһалха талаар шадамар бэрхэнүүд болонхой.

Хурьгадай байра соо ороходо сэбэр, дулаан. Тэндэ хурьгадай эдихэ юумэн бии. Һайхан үбһэн хобоонуд соо хэгдэнхэй, бүлеэн уһан байна, долёохо тэжээлэй дабһан, минеральна тэжээлнүүд — модоной хөө, яһанай гурил, мел гэхэ мэтын зүйлнүүд табигдаһан. Хүбэн сагаан буржагар нооһотой хурьгад үбһэшье шэмхэлнэ, уһаяашье ууна. Зарим нэгэниинь модоной хөө, мел долёоно. Иимэ һайнаар харууһалагдажа байһан хурьгад түргөөр томо болонгүй яахаб.

Санжижаповтанай бүлэдэ хони малаа хурьгалуулха, харууһалхаданнь, Улаан-Үдын аэропортын хүдэлмэришэн Юрий Болдохонов, нютагай комсомол залуушуул Наталья Климова, Нэлли Дунаева туһалалсана. Эдэнэр бүхы хонидойнь хурьгалжа дүүрэтэр эндэ ажаллаха байна.

— Эдэ залуушуул манай ажал хэрэгтэ шадал зэргээрээ туһална, Нэлли Дунаева хожомоо һайн малшан болохо хэбэртэй, — гэжэ Санжижаповтан хөөрэлдэнэ.

«Эрдэм» колхозой малшад партиин XXV съездын материалнуудые шудална, амгалан байдалайнгаа улам һайжарха байһанда баясана. Тиигэжэ Уһата-Гангын отарынхид хүхюу баяртайгаар ажаллажа байна.

Б. ШИРЕТОРОВ.
манай хүдөө бэшэгшэ.

...НГЫН СОВХОЗОЙ ТҮРҮҮ ХОНИШОН

...ндо Хэжэнгын аймагта зуун эхэ хонин бүри... гараһан хурьга абаһан 22 хонишон бии байгаа. ...дэ Хэжэнгын совхозой түрүү хонишон Бато... ...шеев ороно.

...Аюшеев хонин ажалда ябажа эхилһээр 16 жэл ...хай. Ажалша бэрхэ энэ нүхэрые нютагайнь ...хүндэлдэг юм. Юуб гэхэдэ, Аюшеевэй ...даһан хэрэг хододоол һайн байдаг.

...жэлдэ Б-Ц. Аюшеев Хэжэнгын аймагай хо... дунда чемпион боложо, улаан лентэ зүүһэн ...нүхэрэй отарада ошоходо, хониинойнь байра бай... һайнаар бэлдэгдэнхэй, хони, хурьга ...түхеэрэлгэ һайнаар тодхогдонхой байха ...жэлдэ нүхэр Аюшеев зуһаг хонидые түрүүлээ. ...хурьгалһан 100 эхэ хонин бүриһөө 100 ...һайнаар түлжүүлжэ байна.

...ДЭЭРЭ: Хэжэнгын совхозой түрүү хонишон ...С. Жигмитдоржиева нүхэртэйгөө.

Д. САМБУЕВАЙ фото.

ЖУРАМАА АЛДАГШАДАЙ ГЭМЭЭР

Түхэреэнэй һаалиин гүүртын коллектив арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ үнеэн бүриһөө 1700 килограммһаа бага бэшэ һү һаахаар социалис уялга абаа һэн. Тиихэдээ энэ зорилгоёо сүм бэелүүлхын тула нэн түрүүлэн ажалайнгаа журам һайжаруулха, даажа абаһан хүдэлмэрээ харюусалгатайгаар бүтээдэг болболнай, уялгамнай лаб дүүргэгдэхэл байха гэжэ «Сибиряк» колхозой һаалишад хамтынгаа суглаан дээрэ хэлсэһэн бэлэй. Иигэжэ олоороо сугларжа зүбшэһэнэйнь һүүлээр колхозой мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэдэй анхарал хандуулаагүй дээрэһээ социалис мүрысөөнэйнь эршэ һуларжа, абаһан социалис уялганшье бэелүүлэгдэнгүй үлэшоо.

Урдандаа энэ гүүртэдэ дүршэлтэй түрүү һаалишад нилээд олон һэн. Теэд колхозойнь хүтэлбэрилэгшэд түрүү онол аргануудые, дүршэлыень үргэнөөр нэбтэрүүлжэ, эрхимлэгшэдыень урмашуулха хүдэлмэри ябуулдаггүй байшоо. Гадна мүрысөөнэйнь дүн саг болзортонь согсолжо, олондо нэгэшье дуулгаагүй. Эдэ бүхы дутагдалһаа уламжалан, тус гүүртэдэ ажалай журам алдагдажа, һаалишадынь хүдэлмэридөө хайша хэрэгээр хандадаг болоо.

Тиигэжэ январь һарада дурсагдагша коллектив түсэбэй ёһоор 370 центнер һү һааха аад, арайхан гэжэ 290 центнертэ хүргөө. Мүн февраль һарадашье 13 центнер һү дутуу абаба.

— Хараалагдаһан даабаряа яһала дүүргэхээр аргатай һэмди. Теэд һүүлэй үедэ зарим һаалишад ажалдаа хойрогоор хандажа ехэ һаад ушаруулаа, — гэжэ эндэхи отделениин зоотехник Д. Д. Петруев тайлбарилна.

Саашань һурагшалжа мэдэхэдэмнай, тус гүүртэдэ мүрысөөн дэлгэрүүлэгдээгүй, һаалишадай хэһэн ажалай дүн һарадаа нэгэ удаа согсологдодогшье һаа, эрхимлэгшэдэйнь хүндэлэлдэ алдар солын туг үргэгдэдэггүй, Улаан вымпелшье барюулагдадаггүй байшоо. Хоёрдохёор, түсэб дүүргэхэ талаар ойлгууламжын хүдэлмэри һаалишадай дунда ябуулагдаагүй. Энээнһээ уламжалан, январь, февраль һаранuудта гүүртын түрүү һаалишадай нэгэн Варвара Сороковикова, Елена Попова, Валентина Роднонова, үхэршэн Иннокентий Попов гэгшэд хэдэн үдэр ажалдаа гарангүй, ажалай журам бүдүүлигээр эбдээ.

— Хэрбээ эдэ нүхэдэй ажалдаа гараад, һайнаар хүдэлмэрилһэн байбалнь, февраль һарымнай түсэб бэелүүлэгдэхэл байгаа — гээд, отделениин зоотехник Д. Петруев нэмээ бэлэй.

Түхэреэнэй гүүртын иимэ тулюур байдалые һайжаруулхын тула эндэхи улаан булан соо нүхэдэй сүүдэй заседани үнгэргэжэ, журамаа алдагшадта шанга донгодолго хэһэн, яла түлүүлхэ болоһон байна.

Хэрбээ нүхэдэй сүүдэй заседани үнгэргэхэһөө урид, социалис уялга абаһан үдэрһөөнь эхилжэ, колхозой мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэдэй һаалишадайнгаа дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа, түсэбөө дүүргэхэ хэрэгтэнь али болохоор туһалжа байбалнь, иимэ эшхэбтэр ушар тохёолдохогүй байгаа ха юм. Теэд үнэн дээрээ иимэ хүдэлмэри ябуулаагүйнь гэмшэлтэй гэжэ үшөө дахин тэмдэглэлтэй.

Түхэреэнэй гүүртэдэ бултадаа муугаар ажалладаг һаалишад хүдэлнэ гэхын аргагүй. Эндэ үнеэдэй тэжээлшье элбэг, түрүү һаалишадшье олон. Гансахан февраль һарада бүхы һаалишадайнь 11-ниинь хараалагдаһан түсэбөө дүүргээ һэн. Иигээд ерэхэлээрээ һү ехээр һааха, түрүү дүршэл нэбтэрүүлхэ талаар арга боломжо тус фермэдэ яһала бии гээшэ.

Мүнөө 1 квартал дүүрэжэ, дурсагдагша гүүртын байдал бага зэргэ һайжарбашье, жэлэй эхинһээ хойшо хараалагдаһан даабаринь баһал бэелүүлэгдэнгүй үлэхэнь. Тиимэһээ колхозой мэргэжэлтэд, отделениин хүтэлбэрилэгшэд һү һаалияа саашадань улам дээшэлүүлхын тула мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, һаалишадтайгаа нягта холбоотойгоор ажаллаха зэргэтэй. Тэрэгүй һаа, урданайнь дутагдал дахяад дабтагдажа, баһал гээгдэлдэ орожо магадгүй бшуу.

В. СЕМЕНОВ.
Түнхэнэй аймаг.

ТҮРҮҮ ҺААЛИШАН ПАРТИИН ЗЭРГЭДЭ

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Любовь Факеевна гурбан жэл удаагаар чемпион болоһон. Мүрысөөнэй дүримэй ёһоор дамжуулгын вымпел энэ һаалишанда үлөөгдэбэ. Үнеэн бүриһөө һааһан һүнэй дүнгөөр Л. Ф. Нагаева аймагай һаалишадай мүрысөөндэ хоёрдохи һуурида гараа. Колхоз соогоо энэ һаалишан ходо түрүү һуури эзэлдэг байна.

Шэнэ табан жэлэй эхинһээшье Л. Ф. Нагаева ажалайнгаа эршэ һуладханагүй.

Партиин Зэдын райкомой секретарь В. И. Трофимов түрүү һаалишанда партиин гэшүүндэ кандидадай карточка барюулба.

Манай корр.

УЯЛГАМНАЙ ДҮҮРЭХЭ

Партиин XXV съездын болохоһоо бүри урда тээ манай фермын һаалишадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөнэй эршэнь мүнөөшье гамханагүй. Энэшье ойлгосотой aаб даа. Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоходоо, манай һаалишад үбэлжэлгын долоо һара соо үнеэн бүриһөө 1328 килограмм һү һаахабди гэжэ уялга абаа һэн.

Мүнөө үбэлжэлгын зургаа һара үнгэржэ байна. Фермэдэ үнеэн бүриһөө 1200 шахуу килограмм һүн һаагдаа. Иигэжэ уялгаяа холо үлүүлхээр байна.

Тэрэниие дүүргэжэ шадаа һаа, байгша ондо бүхы фермээрээ үнеэн бүриһөө 2428 килограмм һү һааха уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлхэ аргатай болохобди.

Гэхэтэй хамта сагаан эдеэ ехээр абахын хажуугаар, продукциин шанар эрид һайжаруулха зэргэтэйбди. Теэд үнеэдэймнай байра муу, хуушан, досоогоо нойтон, шабар шабха. Иимэ байдалда ариг сэбэрые сахихань бэрхэтэй. Эндэмнай һайн шэнэ байра барижа, досоохи ажалыень оньһожоруулха саг ерээ.

С. ЧЕРН...Х,
Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Ягодныя фермые даагша.

Апрелиин 17-до—коммунис субботник

КОЛХОЗНИГУУДАЙ ХУБИТА БАЙХА

Партиин XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон Баргажанай аймагай Хилганын колхозой гэшүүд В. И. Ленинэй түрэһөөр 106 жэлэй ойдо зорюулагдаһан коммунис субботнигые ажалай эгээл үндэр бүтээсын үдэр болгохоор шиидэнхэй.

Коммунис субботник үнгэргэхэ штаб колхоздо байгуулагдаа. Тус штабые колхозой түрүүлэгшэ Владимир Шагжиевич Гармаев толгойлно. Мүнөө штабай хүдэлмэрилэгшэд уялгануудаа хэлсэнхэй, участогуудаа хубаанхай, субботнигто хэгдэхэ ажалай хэмжээе элирүүлнэ, хүнүүдэй бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлхэ арга нүхэсэл тухай һанаашална. Уридшалан тодорхойлогдоһоной ёһоор, субботнигой үдэр нютагай ажахыда шухала хүүргэнүүд баригдаха, һайжаруулагдаһан бэлшээринүүдые хорёолхо, хургааг бэлдэгдэхэ байна. Тиихэдэ һуурин тосхоноо, полевой стануудаа сэбэрлэхэ болбосон түхэлтэй болгохо талаар ехэ ажал хэгдэхэ юм.

Хүдөө нютагуудта малшад болон механизаторнууд ажахын гол хүсэн болоно. Тэдэнэр коммунис субботнигой үдэр даажа ябаһан ажал дээрээ оролдосо ехэтэйгээр хүдэлхэ хүсэлэнтэй. Һууринай алба хаагшад, һургуулиин һурагшад, пенсионернүүд, гэрэй эзэн эхэнэрнүүд коммунис субботнигто эдэбхитэйгээр хабаадаха байна. Хилгана һууринда дүн хамта 500 гаран хүн коммунис субботнигто хабаадахань.

Г. МОНКЕТОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

Партийна эдэбхитэдэй суглаанууд

НЭГЭН hАНАЛТАЙГААР hАЙШААНА, ДЭМЖЭНЭ

Улаан-Үдэ хотын Октябрьска районой коммунистнууд партиин XXV съездын абаhан шиидхэбэринүүдые ажалай болон политическэ дэбжэлтын оршон байдалда угтаа hэн. Районно партийна организациин эдэбхитэдэй суглаан hая боложо, энэ ушар илангаяа тодоор харагдаа. Эндэ «КПСС-эй XXV съездын дүнгүүд бэ районно партийна организациин зорилгонууд» гэhэн асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

ОКТЯБРЬСКА РАЙОН

Партиин Буряадай обкомой бюрогой гэшүүн, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ, КПСС-эй XXV съездын делегат Б. С. Семенов элидхэл хээ.

— КПСС-эй XXV съезд хадаа манай партиин болон Эхэ оронноймнай, бүхэдэлхэйн коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй түүхэтэ, агууехэ үйлэ хэрэг мүн, — гэжэ нүхэр Семенов онсолоо. Манай арад, бүхы дэлхэйн хүн түрэлтэн совет коммунистнуудай ехэ хуралдаанай үрэ дүнгүүдыень зүбшэн хэлсэнэ, — гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй съезд дээрэ хэhэн тоосоото элидхэл хадаа научна коммунизмын теори болон практикада ехэ нэмэри удха шанар оруулна, саашадань хүгжөөнэ гэжэ суглаан дээрэ үгэ хэлэhэн коммунистнууд нэгэн дуугаар мэдүүлээ. Гадна совет коммунистнуудай, манай ороной ажалшадай саашанхи ажал ябуулгын тодорхой программа боложо үгэhэниинь эдэнэр онсолоо hэн.

— Партиин съездын материалнуудые улам гүнзэгыгөөр шудалхадаа, манай урда табигдажа байhан асари ехэ зорилгонуудые бүри элеэр ойлгонобди, хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудаа улам ехээр элирүүлнэбди,— гэжэ «Бурятмясопром» нэгэдэлэй генеральна директор Ю. В. Шитиков хэлээ hэн.

— Субподрядчинуудай хамтын ажал ябуулгые, барилгын технологиие, материально-техническэ хангалгые зохид hайнаар гуримшуулжа шадаа hаамнай, манай бригада, бүхы барилга-хабсаралгын нэгэдэхи управлени бүри hайнаар, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлхэ hэн, — гэжэ штукатур-шэрдэгшэдэй бригадые даагша, КПСС-эй XXV съездын делегат Л. Н. Кузнецова мэдүүлээ. — Байгша оной нэгэдэхи квартал соо hая баригдаhан гэрэй доторхи бүхы ажалые хэдэг манай управлениин диилэнхи олон бригаданууд хүдэлмэрингүй байгаа hэн. Юуб гэхэдэ, эдэ гэрнүүд соо хүйтэн байхаhаа гадна, шухала хэрэгтэй барилгын материалнууд дутаа ха юм. Тиихэдэ ажалай түрүү онол арганууд үшөөл муугаар үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэнэ, — гэжэ Л. Н. Кузнецова үгэеэ түгэсхэhэн байха юм.

БМДК-гай профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ Ф. Ф. Абросов, Зүүн Сибириин гүрэнэй культурын институдай ректор С. И. Никифоров, СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай парткомой секретарь И. В. Гордиенко, ВЛКСМ-эй Октябрьска райкомой нэгэдэхи секретарь Н. Цыбикова болон бусад энэ суглаан дээрэ үгэ хэлээ.

Октябрьска районой ажалшад партиин XXV съездын абаhан шиидхэбэринүүдые сүм бэелүүлхын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй тэмсэхэ байха гэжэ суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Буряадай обкомые найдуулба.

ЗАГАРАЙН АЙМАГ

Бүхы совет арадтай нэгэн хамта Загарайн аймагай ажалшад КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые халуунаар hайшаана, партиингаа хараалhан ехэ зорилгонуудые хүсэндэнь хүргэхын тула бүхы хүсэ шадалаа, бэлиг шадабаряа зорюулха байhанаа элирхэйлнэ. Тиигээдшье арбадахи табан жэлэй түрүүшын үдэрhөө эдэбхи эрмэлзэлтэйгээр, зориг-жол түгэс ажаллажа байна. hая боложо үнгэрhэн районно партийна организациин эдэбхитэдэй суглаан дээрэ энээн тушаа халуун хөөрэлдөөн болоо.

«КПСС-эй XXV съездын дүнгүүд ба районно партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд» тухай асуудалаар энэ суглаан дээрэ партиин райкомой нэгэдэхи секретарь Ю. Р. Дмитриев элидхэл хэhэн байна. Партиин, ороной, бүхы дэлхэйн түрүү хүн түрэлтэнэй ажабайдалда энэ съездын гайхамшаг ехэ удха шанартай нүлөөлхы үүргэтэй байhан тушаа элидхэлшэ онсолон тэмдэглээ. КПСС-эй XXV съезд ехэ зорилгонуудые хараалhан, ороной арадай ажахые хүгжөөхэ арбадахи табан жэлэй түсэб баталhан байна. Тэдэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө аймаг дотор социалис мүрысөөнэй бүри эршэтэйгээр дэлгэржэ байhые, ажалай болон политическэ дэбжэлтын улам бадаржа байhые олон жэшээнүүдээр, тоогоор баримталан харуулаа.

— КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, манай заводой коллектив үнгэрhэн юhэдэхи табан жэлэй туршада ехэ амжалта туйлажа шадаа. Табан жэлэй түсэбтэ даабари болзорhоо урид дүүргэгдэhэн байха юм. Энэ хугасаада предприятиин худалдаhан продукциин хэмжээн наймадахи табан жэлэйхитэй сасуулхада, гурба дахин ехэ болоо, ажалай бүтээсэ энэ үедэ 1,5 дахин ургаа. Үйлэдбэрилhэн бүхы продукциин 83 процентнь имагтал ажалай бүтээсэ дээшэлүүлhэнэй ашаар бүтээгдээ. Табан жэлэй түсэбhөө гадуур 884 мянган түхэригэй продукци хэрэглэгшэдтэ эльгээгдээ hэн, — гэжэ Шэнэ-Бэрээнэй механическа заhабарилгын заводой директор В. М. Пуховской мэдээсээ. Тиихэтэеэ хамта заводой коллективэй шэнэ жэлэй түрүүшын жэлдэ бэелүүлхэ социалис уялганууд тушаа тоггтоо.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Д. Ц. Цыбикжапов, Шулуутайн леспромхозой тепловозой машинист А. Л. Унагаев, «Гигант» колхозой hаалишан И. Т. Федотова, Онохойн совхозой ахамад мелиоратор Ф. К. Трофимов болон бусад суглаан дээрэ үгэ хэлээ. Тэдэнэр КПСС-эй ЦК-гай, тэрэнэй Политбюрогой, Центральна Комитедэй Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй эсэшэ сусашагүй ехэ ажал ябуулгые үндэрөөр сэгнэжэ байhанаа, съездын абаhан шиидхэбэринүүдые hайшаан дэмжэжэ байhанаа коллективүүдэйнгээ нэрэhээ мэдүүлээ.

Районно партийна организациин эдэбхитэдэй суглаанай хүдэлмэридэ КПСС-эй обкомой секретарь В. Г. Бирюков хабаадаhан, үгэ хэлэhэн байна.

Районно партийна организациин ойрын үедэ бэелүүлхэ зорилгонуудые хараалhан, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабаринуудые, социалис уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө бүри эршэтэйгээр дэлгэрүүлхые аймагай ажалшадые уряалhан тогтоол абаа.

Д. ДАШИЦЫРЕНОВ,
КПСС-эй райкомой таhагые даагша.

ШЭТЫН ОБЛАСТЬ. Катангарск леспромхозой «Читалес» гэжэ нэгэдэмэл комбинадай бригада КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялга абаhан юм. Тэрэ гэhэнhээ хойшо Александр Сосновскиин ударидадаг энэ коллектив ажалдаа ехэ амжалтануудые туйлажа шадаа. 86 мянган кубометр модо бэлдэхэ түсэбтэй байhан аад, 106 кубометр модо бэлдэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: модо бэлдэгшэд ажалдаа.

ТАСС-ай фотохроника.

ОЛОН МЭРГЭЖЭЛТЭЙ ХҮН

Прибайкалиин аймагай «Зырянский» совхозой механизаторнууд хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ машина, техникээ саг болзортонь, эрхим шанартайгаар бэлдэхын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ гэhэн үүсхэл аймагайнгаа таряашадай дунда гаргаhан байна.

Механизаторнуудай абаhан социалис уялгада гараа табигшадай нэгэн Леонид Григорьевич Колмаков автомобиль, комбайн болон хүдөө ажахын бусадшье техникэ бэрхээр шудалhан мэргэжэлтэ юм. Леонид Григорьевич hүүлэй хэдэн жэлэй туршада электро-гагнууршанаар хүдэлнэ.

Нүхэр Колмаковой ажабайдалда 1960 ондо мартагдашагүй ушар болоhон юм. Тэрэниие агууехэ Коммунис партиин зэргэдэ гэшүүнээр абаа бэлэй. Өөрынгөө ажал хэрэгээр ленинскэ партиин гэшүүнэй нангин нэрые дээрэ үргэжэ ябаха хэрэгтэй гэhэн нүхэдэйнгөө захяа үгэнүүдые тэрэ сэдьхэлэйнгээ гүнзэгыдэ hанажа, хадагалжа ябадаг.

— Леонид Григорьевичой нэрэ хододоо совхозой түрүүшүүлэй зэргэдэ байдаг. Тарилга, хуряалгын халуун хүдэлмэриин үедэ гагнууршан нүхэр Колмаков хэзээдэшье поли дээрэ байдаг, эбдэрhэн техникэ саг дары заhабарилхадань механизаторнуудта туhалдаг гэжэ совхозой ахамад инженер М. А. Спиридонов магтан хөөрэнэ.

hүүлэй hүүлдэ Леонид Григорьевич Колмаковтой өөртэйнь уулзажа хөөрэлдэхэдэ, тэрэ өөр тухайгаа балайшье ехэ юумэ хөөрэжэ үгэхэгүй хүн байба. Имагтал совхозойнгоо ажал хэрэгүүд тухай hанаhанаа дэлгэхэ юм.

Илангаяа совхозой hүн haалиин фермэнүүдые оньhожоруулжа, ажалыень хүнгэдхэхэ хэрэгтэ гагнууршан сэхэ хабаададаг. Наг шэбхэ арилгаха, үнеэдые уhалха оньhон түхеэрэлгыень түргэн заhабарилаадхидаг заншалтай. hаалишад үнеэдээ мүнөө оньhон аргаар hаана.

Оньhожоруулгын үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэхэ бүри малшадай ажалай бүтээсэ эли бодо дээшэлнэ. Жэшээнь, hаалишан бүхэн урдань дунда зэргээр 13—15 үнеэ харууhалдаг байhан hаа, мүнөө 18—20 үнеэ даажа абанхай.

Ажалай бүтээсэ, шанарыень саашадань дээшэлүүлхэ зорилго арбадахи табан жэл соо табигданхай. Энээнтэй дашарамдуулан үшөөл гүйсэд хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудаа элирүүлхэ, дутагдалнуудаа усадхахын тула мүнөө механизатор Колмаков ехэ ажал хэжэ байнхай.

Жэшээнь, малай тэжээл зөөхэ хүдэлмэри мүнөө болотор оньhожоруулагдаагүй. Ууралда дэбтээгдэhэн тэжээлээ hаалишад малдаа хүнэгөөр зөөжэ үргэлжэлhөөр. Мүнөөшье олохон гүүртэнүүдтэ үнэтэ оньhон түхеэрэлгэнүүд—наг шэбхэ сэбэрлэдэг транспортер, электрын элшэ хүсөөр хүдэлгэгдэдэг мотоор, ууралаар дулаасуулгын системэ болон бусадшье түхеэрэлгэнүүд муугаар харууhалhанhаа эбдэржэ, hаалишадай ажалда ехэ hаад ушаруулна. Эдэ дутагдалнуудые усадхажа, бүхы оньhон түхеэрэлгэеэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, абтаhан продукциингаа өөрын үнэ сэн хямдаруулха зорилго Леонид Григорьевич урдаа табинхай.

— Арбадахи табан жэлдэ улам хүсэтэй, hайн оньhон түхеэрэлгэнүүд хүдөө ажахыда эльгээгдэхэ байна гээшэ. Тиин энээниие шадамараар хэрэглэбэл, мал ажал бүри хүнгэн болохо. Тиимэhээ бүхы техникээ зүбөөр, бүтээсэтэйгээр ашаглаха ёhотойбди,—гэжэ түрүү механизатор Колмаков тон зүбөөр тэмдэглээ hэн.

Мүнөө арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй хабарай тарилгын хүдэлмэридэ бэлдэхэ хэрэгтэ коммунист Колмаков совхозойнгоо механизаторнуудта жэшээ харуулна.

П. ГРИГОРЬЕВ.

Ивалгын ОПХ-гай эрхим хүдэлмэрш эд (зүүн гарhаа) механизатор И. М. Макин, МТМ-гэй инструментальщик Р. П. Эрдынеев, жолоошон Г. С. Козулин, механизатор Ю. П. Семенов, механизатор Ц. Б. Бадмацыренов, сантехник Д. К. Рулев.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

КПСС-эй XXV СЪЕЗДЫН ШИИДХЭБЭРИ БЭЕЛҮҮЛХЫН

БАМ: геологуудай түсэбтэ табан жэл

Геологууд хадаа түрүүлэн мүр гаргагшад гэжэ нэрлэгдэхэ ёhоороол нэрлэгдэдэг юм. Эдэнэй майхангуудай татагдаад байhан газарта шэнэ хото городууд урган бододог, харгы замууд гаргагдадаг, уурхайнууд, шахтанууд, фабрика, заводууд баригдадаг. Зүүн Сибириин баян дэлгэр нютагуудые, нэн түрүүн Байгал-Амарай түмэр замай оршондохи үргэн ехэ газарые ашаглалгада иимэ жэшээ илангаяа олоор дайралдана.

Геологуудай ерэхэhээ урда тээ Нерюнгри тухай хэн дуулаа hэм? Яхад ороной үргэн дэлюун дэбисхэр дээрэ тээригдэшэhэн энэ багахан тосхоной нэрэ hая болотор хэндэшье мэдээжэ бэшэ байгаа. Гансал эдэнэр, кокслогдодог шулуу нүүрhэнэй баян хэбтэшэ нээгшэд, эндэ хото город урган бодохо гэжэ мэдэжэ байгаа бшуу.

hаял хада тосхон байhан Нерюнгри мүнөө Яхадай томо ехэ түбүүдэй нэгэн болонхой. Барилгануудта материалнуудай хэрэгтэй хадань энэ хото город хурдан түргэнөөр урган хүгжэжэ байна. Эндэшье геологууд туhалхаяа ерэбэ. Эдэнэр барилгын материалнуудай баялигтай Горбыляхска ашагта малтамалай хэбтэшэ нээжэ, удалан ашаглахыень шахтёрнуудта үгэhэн байха юм. 8 миллион шахуу кубометр хайр шулуун, элhэн ба бусад түүхэй эдэй нөөсэ баялигууд Нерюнгринскэ ГРЭС-эй, Тындэhээ Беркакит хүрэтэрхи түмэр замай барилгада хэрэглэгдэхэ.

«СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд» дотор Урда-Яхадай территориально-үйлэдбэрниин ехэ бүлэг барилга эхилхээр, Тындэ-Беркакит гэhэн түмэр харгы бариха, Нерюнгринскэ шулуу нүүрhэнэй уурхайн, шанаржуулгын фабрикын, Нерюнгринскэ ГРЭС-эй барилга хэхээр хараалагданхай. Эдэ зорилгонуудые бэелүүлгэдэ геологууд ехэ хубитаяа оруулха ёhотой. Түсэбтэ арбадахи табан жэлэй эхиндэ эдэниие шиидхэхэ талаар түрүүшын алхамууд найдамтайгаар хэгдээ.

Ороной зүүн хубидахи геологическа карта дээрэ «сагаан толбонууд» улам үсөөржэ байна. Ашагта малтамалнуудай ехэ нөөсэ баялигууд эндэ нээгдээ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев КПСС-эй XXV съездын хаагдахын урда тээ үгэ хэлэхэдээ, партиин хуралдаанай хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаhан совет хүнүүдэй баатаршалгата ажал хэрэгүүдтэ геологууд ехэ хубитаяа оруулаа гээд тэмдэглээ hэн.

— Газарай баялигуудые бэдэрэгшэдэй ажал хүдэлмэридэ нүхэр Л. И. Брежневэй үгэhэн үндэр сэгнэлтэ hалбаримнай ажалшадые шэнэ ехэ амжалтануудта зоригжуулна,—гэжэ СССР-эй геологиин министрэй орлогшо В. А. Ярмолюк ТАСС-ай корреспондентдэ хэлэбэ.

Оронноймнай зүүн районууд дээгүүр Байгал-Амарай түмэр замай баригдажа байhаниинь хэндэшье мэдээжэ. Энэ зоныг үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые үргэлжэдэнь хүгжөөхын тула түсэбтэ арбадахи табан жэлдэ геолого-бэдэрэлгын ба эрдэм-шэнжэлэлгын хүдэлмэрэ нилээд үргэдхэхөөр, тус харгы замай зарим участогуудай барилгын дүүрэхэтэйнь сасуу, эндэхи байгаалиин баялигуудые ашаглахаар хараалагдана. Энэ хараа шугамые баримталан геологууд Нерюнгринскэ шулуу нүүрhэнэй хэбтэшын нөөсые тодорхойлжо, ашаглалгада үгэhэн байна. Хэдэн зуугаад миллион тонно коксло гдодог түлишэ эндэ бии. БАМ-ай харгы шадар түмэрэй рудагай, зэдэй, хара болон сагаан туулганай, цинкын, апатидуудай нөөсэ баялигууд шэнжэлэгдэнэ; нефть, газ болон бусад олон ашагта малтамал элирүүлэгд[…]

Мүнөө үбэл ехэ нэ[…] хэгдээ. Энэншье гэ[…] бэшэ: геологууд шэнэ […] техникээр улам hайнаа[…] гагдаа, тиигэжэ газар[…] сэ баялигуудые эли[…] нээхэ аргатай болоо. […] дэлгын шэнэ станок[…] проходческо машина[…] ашаар үрэмдэлгын х[…] ри нилээд хүнгэн, […] ехэтэй болгогдоhон […] Түсэбтэ арбадахи таба[…] дэ мүнөөнэй транспор[…] хы зүйлнүүд, тэрэ […] авиаци, вездеходууд, […] аппарадууд, приборнууд[…] ханизмууд хэрэглэгдэ[…] Тиигэжэ геологи арадай[…] хын түхэреэн жэлдээ […] дэг hалбари болохо […] Жэлэй ехэнхи сагта […] байдаг Байгал-Амарай т[…] замай баригдадаг […] энэнь шухала удха […] тай.

Эдэ бүгэдэ нефть, […] ра ба үнгэтэ металл[…] шулуу нүүрhэ ба БА[…] оршон тойронхи нюта[…] баян байhан барилгын […] риалнуудые бэдэрэн […] рүүлхэ хүдэлмэриие […] үргэдхэхэ арга олгоно. […] шээнь, мүнөө Урда-Я[…] коксло гдодог шулуу нү[…] нэй 700 миллион тонно […] хуунь ашаглагдан аб[…] бэлдэгдэнхэй. Түсэбтэ […] дахи табан жэлэй […] хэмжээниинь хоёр дахин […] гэдхэгдэхөөр хараа[…] Урда-Яхадай түмэрэй […] гай нөөсэ баялигууд […] эды шэнээн хэмжээнтэ[…] Элирүүлэгдэн нээгдэ[…] мэрэй рудагай нөөсые […] лиард тоннодо хүргэхэ […] зорилго Чаро-Токкинск[…] винцида хүдэлдэг гео[…] дай коллективэй урда […] данхай. Эдэ бүхы хү[…] риие бэелүүлхын тула […] шэнэ экспедицинүүд т[…] бэлдэгдэнэ, жэлэй […] саhаа, байгаалиин ба[…] уларилhаа дулдыдангүй […] дэлмэрилхэ улам олон […] нууд эмхидхэгдэжэ, […] эльгээгдэнэ.

Байгаалиин угаа ехэ […] лигуудтай үргэн ехэ […] дайда дээгүүр Байгал-[…] рай түмэр зам бари[…] юм. Геологууд ехэ […] хээ, гэбэшье газарай […] баялигуудые нээжэ, […] нөөсые тодорхойлхо […]

(ТАСС)

АША ҮРЭТЭЙ ОНОЛ АРГА

Адууhа малай тоо толгойе түргэнөөр олошоруулха гээшэ хүдөө ажахые эрид хүгжөөхэ талаар партиин XXV съездын табиhан гол зорилгые бэелүүлхэ хэрэгтэ шиидхэхы удха шанартай байна. Нэн түрүүн малаа искусственна аргаар, зүбөөр үрэжүүлхэ асуудал эндэ гол үүргэ дүүргэхэ жэшээтэй.

hүүлэй үедэ мал искусственна аргаар үрэжүүлхэ манай станци урид табигдаhан графигай ёhоор тусхай маршрут зохёожо, үнеэдые искусственна аргаар үрэжүүлдэг болоо.

Энэ түрүү аргын республика дотор үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэжэ эхилhэниинь hайшаалтай. Мүнөө республикын 12 ажахыда, тэрэ тоодо Загарайн аймагай Онохойн болон Эрхирэгэй совхозуудта, зарим колхозуудтань, энэ түрүү арга нэбтэрүүлэгдэнхэй.

hайн үүлтэрэй бухын үрэ хэрэглэжэ, үнеэдые искусственна аргаар үрэжүүлхэ ажал Онохойн совхозойхид түрүүшынхеэ эмхидхэбэ. Урдань совхозой гурбан фермэнүүдэй үнеэд искусственна аргаар үрэжүүлэгдэдэг байhан hаа, мүнөө бүхы дүрбэн фермэдэнь энэ арга хэрэглэгдэнэ. Техник-үрэжүүлэгшэ А. М. Ивакина автомашинын жолоошон Н. Потемкинтой ябажа, үнеэдые үрэжүүлдэг юм. Фермын hаалишад, ухэршэд ототой болоhон үнеэдые илгажа бэлдээд, техник-үрэжүүлэгшын ерэхые хүлеэжэ байдаг. Фермые даагша энэ ажалые эмхидхэжэ, үрэжүүлгын ажалые шалгажа байдаг юм.

Үнеэдые үрэжүүлхэ энэ шэнэ аргын юугээрээ hайн байhаниие тус совхозой Петропавловскын hаалиин фермын жэшээ харуулна. 1974 ондо тус фермэдэ бусад ажалhаа сүлөөлэгдэhэн техник-үрэжүүлэгшэ томилогдожо бүхы үнеэдые искусственна аргаар үрэжүүлhэн байгаа.

Тиихэдэ тэдэ үрэжүүлэгдэhэн үнеэдэй 49 процентнь ороондо ороhон, харин үлэгшэ 51 процентыень дахяад үрэжүүлхэ баатай бологдоо бэлэй. Тиигэжэ зарим мал hубайраа.

Нёдондо фермын бүхы үнеэд шэнэ аргаар үрэжүүлэгдэhэн юм. Тиихэдэ үрэжүүлhэн үнеэдэй 80 […] процентнь хээлитэй […] харин 20-ёод процен[…] хяад үрэжүүлэгдээ. […] дээрэнь харабал, ту[…] зой бүхы үнеэд, […] 90 гаран процентнь […] искусственна аргаар […] жүүлэгдэжэ, ехэ […] байрхань эрид ү[…]

Шэнэ аргаар үр[…] хэхэдэ, үнеэд нэгэ […] хойно хойноhоо туга[…] Энээнэй ашаар hүн[…] haагдана, hубайралга […] нэ. Загарайн аймагай […] гант» колхозой тех[…] жүүлэгшэ Жаркова […] партсъездын нэрэм[…] хозой техник-үрэ[…] Жигина гэгшэдэй […] дүй дүршэл энээни[…] шэлнэ.

Гэхэтэй хамта, […] маршрудаар ябажа, […] ро хэдэн фермэнүүд[…] дые искусственна ар[…] жүүлхэ хүдэлмэриие […] хойн совхозой […] селекционер А. Н. […] ва хэрэглэнэгүй. Эн[…] искусственна аргаар […] жүүлхэ түрүү дүй […] лые дэлгэрүүлхэ та[…] дэхи аймгүйсэдкомой […] ажахын управлениин […] хихо хэмжээ абаха […] найдагдана.

И. БОЧКА[…]
Буряадай респуб[…] племпред[…] ахамад зоот[…]

ХОНИН hҮРЭГ ОЛОШОРНО

Эдэ үдэрнүүдтэ Сэлэнгын совхозой Билюутын отделениин хонишод арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ түл абалгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ, түрэл партиингаа XXV съездын шиидхэбэринүүдые бодого дээрэнь бэелүүлхэ гэhэн зорилго абанхай. Билюутын хонишод зуун эхэ хонин бүриhөө 100 хурьга абажа түлжүүлхэ гэhэн зорилготой. Сэлэнгын чемпион, суута хонишон Анатолий Михайлович Акулов зууhаа 130 хурьга абаха уялгатай. Бэрхэ хонишон Валентина Гончиковна Романова, Василий Чойжамсуев, Шэрнин Очиртаров гэгшэд хонин бүриhөө хурьга абахаар тэмсэнэ.

— Манай отделениин хонишод түл абалгада эрхим бэлэдхэлтэй ороо. Хонидто нормын ёhоор үгтэхэ үбhэ тэжээл асаргданхай, шухала хэрэгтэй эм дом бии,— гэжэ отделениие эрхилэгшэ Дондок Бадмаевич Дашиев намдуухан хөөрэнэ. — Эгээн холо байдаг Чаринай отарын түлөө hанаа зоболтогүй. Эндэ дүй дүршэлтэй хонишон Шэрнин Будаевич Очиртаровай отара оршодог.

Наринай отара ерэхэдээ, хүдэр бата бэетэй, ажалда башарhан ахалагша хонишон Шэрнин Будаевич Очиртаров гэгшэтэй танилсабабди. Тэрэмнай бодолгото болон байтараа:

— Хониднаи яаха аргагүй олоороо түрэжэ эхилээ, хори-гушаар «адхарна». Мүнөө 300 гаран хурьгатай болонхойбди. Үдэр, hүни илгадгүй ажаллаха халуун хаhа туланги. Абиртажал байнабди, — гэжэ дуугараад, хотон тээшээ яаралтайхан гэшхэлбэ.

Хашаа соо эдеэлжэ байhан, hаяар хурьгалха эхэ хонидые харахада, яhала тобирнууд. Хэдэн арбаад хобоо хобто соо минеральна тэжээл, ороohо тарианай зүйл харагдана. Үбhэ, hолоомошье яhала зөөгдэhэн, түл абалгын хаhа соо хүрэхөөр байна.

Уужам гэгшын хотон соонь дулаан, хуурай хохир жэгдэхэнээр тараагдаhан. Шииг нойтогүй. Хотоной таhаг дотор хэдэн зуун хурьгад эхэнүүдhээ амяарлагдаhан, үбhэ тэжээл шэмхэлэн эдинэд. Бишыхан хөөрхэн хурьгад ѳѳдэргэн, hэргэлэн. Зарим тэбеэрhэн, тэпжэhэниинь хаамагууд соогоо дэбхэрэлдэн, таhгаршаан наадаха юм.

Хамтадаа Шэрнин Очиртаровай отарада зургаан зуун эхэ хонин харууhалагдана. Хонидынь жэлэй түрүүшын кварталда гол түлэб хурьгалхаар үрэжүүлэгдэнхэй. Энэ харюусалгатай хүдэлмэриис Очиртаровай отарынхид өөhэдөө хэhэн байха юм. Тиимэhээ хонидой hубайрха ушар байхагүй. Хонин бүриhөө хурьган абтахал байха.

— Шэрнин Будаевич, энэ жэл ямар уялгануудые абанхай гээшэбта?

— Харууhалжа байhан зуун эхэ хонин бүриhөө 120 хурьга абаха, хонин бүриhөө 3,6 килограмм ноохо хайшалха уялгатайбди. Энэ хараа түсэбөө бэелүүлхын тулада арба гаран жэлдэ олоhон дүй дүршэлөө хэрэглэн, ажалдаа эрхим амжалта туйлахын түлөө оролдожо байнабди. Теэд туйлаhанаараа hанаагаа амарангүй, урагшаа эрмэлзэнэбди. Арбадахи табан жэлэй алтан жасада манайшье хубига орохол байха, — гээд мэдүүлээ hэн.

Р. БАЛДАНОВ,
манай корр.

УРДАНАЙНЬ СОЛО ЮУНДЭ БУУРААБ?

Ажахынуудай гүүртэ, фермэнүүдэй коллективүүд hү, мяха улам элбэгжүүлжэ, горитой амжалта туйлахын тула заабол хоорондоо мүрысэн ажаллажа, бии байгаа дүй дүршэлөө, түрүү онол аргануудаа халан абалсажа, ушарhан дутагдалнуудаа дары усадхадаг заншалтай агша. Тиин гэhээ Байгал-Хударын hаалиин фермын коллектив Ойморойгүүртын hаалишадтай мүрысэдэг байhанаа энэ холбоогоо hүүлэй үедэ таhалдуулжа, хараалагдаhан түсэб, абаhан уялгаяашье бэелүүлхээ болишоо. Ушарынь юуб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, тус гүүртын hаалишад социалис мүрысөөндэ хабаадахаhаа байха, даажа абаhан ажалдаа харюусалгагүйгөөр хандадаг болонхой. Энээниень юугээр гэршэлэлтэйб гэхэдэ, эндэ үнеэдэй хээлэ тугаллаха, шэргэхэ болзорынь наринаар тэмдэглэгдэдэггүй, орхигдошоhон байна. Тиигэжэ фермые даагша В. Плюснинэй мэдүүлhэнэй ёhоор, тоо бүридхэлэйнь алдуурhанай гэмээр hү hааха, гүрэндэ тушааха январь, февраль hарануудай түсэб дүүргэгдэбэгүй.

Үнэн дээрээ эндэхи гол дутагдалые шалган элирүүлхэдэ гансашье үнеэдэй тугаллаха, шэргэхэ болзорой буруугаар хараалагдаhанhаа бэшэ, мүн ажалайнь журамай hула байhанhаа иимэ байдал тохёолдоhон байна. В. Плюснинhээ урда энэ фермые даагшаар аяар гурбан хүн томилогдожо, гүүртэ дээрэхи тулюур байдал hайжаруулжа шадангүй ажалhаа сүлөөлэгдэhэн байгаа.

Энэ фермэдэ журам бэхижүүлжэ, тулюур туйган байдалыень эрид hайжаруулхын тула совхозой мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд зохихо хэмжээнүүдые абапан байна. Тусхайлан хэлэхэдэ, үнгэрhэн жэлэй эсэстэ журамаа алдаhан hаалишад Г. Соломонова, З. Новолодская гэгшэд ажалhаа гаргагдаhан, мүн коллективэйнь дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри нилээд ябуулагдаhан юм. Гадна совхозой хүтэлбэрилэгшэд фермые даагшаар томилогдоhон залуу хүбүүн В. Плюсниндэ али болохоор туhаламжа үзүүлhэн, hаалишадай хамтын суглаа үнгэргэжэ, hү hаали дээшэлүүлхэ арга боломжонуудаа элирүүлжэ, зүбшэн хэлсэhэн байна. Мүн үнеэдынь үбhэ тэжээлээр гүйсэд хангагдаа. Эдэ үдэрнүүдтэ үнеэн бүхэндэ нэгэ килограмм үбhэ, 5 килограмм hолоомо, 2 килограмм талха таряанай зүйл, хахад килограмм зеленко, мүн hаагдаhан литр hүнэй тоогоор 300 грамм талха таряанай зүйл нэмэжэ үгтэнэ.

— Мүнөө үнеэднай тэжээлээр хүсэд хангаданхай. Үнеэдэй олоороо тугаллажа захалхада байдалнай hайжархал аабза, — гээд, фермые даагша В. Плюснин найдангяар хэлэнэ.

Совхозой дирекциин, партийна организациин оролдолгын ашаар мүнөө тус фермын коллективтэ байдалынь гэмгүй боложо байнхай. Үнинэй hаалишад залуушуулда дүршэлөө ойлгуулан дамжуулна, урдынхидаал адли амяа хараад ябангүй, али болохоор туhа хүргэдэг болоо.

Жэшээлбэл, hаалишан Валентина Дубинина залуу басаган Ольга Пуховскойдо онол аргаяа заажа үгэнэ. Мүн П. Торгашина Ольга Зеленовскаяе hурган хүмүүжүүлнэ. Эндэ дүршэл, арга шадабарида hургамаар залуушуул олон. hаннайл hаалишанаар ажаллажа байhан Лида Плюснина, Галя Соболева, Наташа Булдакова, Вера Рогова гэгшэд мүнөө аха нүхэдэйнгөө заабари, туhаламжаар хүдэлмэрилнэ. Фермые даагшын хэлэhэнэй ёhоор, эдэ басагад ошон ошоторoo яhала бэрхэ hаалишад болохо хэбэртэй, ажалдаа харюусалгатайгаар хандадаг.

Гэбэшье хараалагдаhан даабаряа сүм дүүргэжэ, эбтэй эетэйгээр ажаллахын тула социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, тэрээндэ хүн бүхэниие хабаадуулха зэргэтэй.

Дурсагдагша гүүртын коллектив Ойморойн фермын hаалишадтай мүрысэхөөр хэлсээ баталhаншье hаа, хоорондоо ябалсажа, ажал хүдэлмэрээ шалгалсадаггүй, дүй дүршэл, онол аргаяа халан абалсадаггүйнь гайхалтай. Тиимэhээ энэ хоёр коллектив туйлаhан дүнгүүдээ зэргэсүүлэлсэхэпээ байха hү hаали дээшэлүүлхын тула ямар ажал хэжэ байдагаашье мэдэхэгүй байна.

Социалис мүрысөө hайнаар эмхидхэhэн коллективтэ заабол дутагдалнуудынь усадхагдажа, бии байгаа арга боломжонуудынь гүйсэд хэрэглэгдэдэг гээшэ ааб даа.

Байгал-Хударын гүүртэдэхи улаан булан соо […] сөөнэй гурим аржытая […] шэгдэжэ няагданхай […] hаалишадай хэпэн хүд[…] риин үдэр бүриин дүн […] дэглэгдэнэгүй. Тиимэhээ […] нэй гээгдэhэниие […] хын аргагүй.

Гүүртын улаан булан[…] хэл шэнжэдэнь оруул[…] ла отделениин проф[…] партийна бүлэгүүд […] хэмжээ абаха ёhотой […] Теэд Байгал-Хударын […] лой байшангай хүд[…] лэгшэдтэ найдаад, […] хүдэлмэри ябуулагүй […] шоо.

— Улаан булан[…] тоёон шэмэглэхэпээ […] hонирхолтой лекци, […] дөөнүүдые үнгэрг[…] шье агитатор, полит[…] матор ерээгүй. Эгээл […] XXV съездын матер[…] дые тайлбарилан […] пропагандист, лек[…] ерэхэл болоо бээз, […] байгшабди, — гээд […] даагша В. Плюснин […] тойгоор мэдүүлнэ.

Ойрын үдэрнүүдтэ […] рой совхозой партийна […] низаци эдэ дутагда[…] дары усадхаха ааб[…] хүлеэлтэй.

А. ХАЛТ[…]

Кабанск.

БАТА НЭГЭДЭЛЭЙ, НЯГТА ЭМХИДЭЛЭЙ ТУГ ДОРО

БКП-гэй XI съезд дээрэ

...ФИ. (ТАСС). КПСС-эй ...ин - толгойлогшо, ...ЦК-гай Политбю...гэшүүн, КПСС-эй ЦК-...ретарь Ф. Д. Кулаков ...XI съездын мартын ...дэшын заседани дээ...шалгын үгэ хэлээ.

...-эй делегаци аха Болгаринн Коммунис ...XI съездые Советскэ ...Коммунис партиин ...ьна Комитедэй, со...мунистнуудай, манай ...бүхы ажалшадай ...халуунаар амар... Съездын хүдэлмэри...ахые уриhандань ...хүргөөд. Болгэ... коммунистнуудай ...ралдаанай түгэс ам...түйлахыень хүсэнэ-

...гарийн коммунист..., манай хани, аха дүү, ...— бүхы болгар ...совет коммунистнуу... бүхы совет хүнүүдэй ...ёhоной ба хүндэлэл...ээгы мэдэрэлтэйгээр ...байhые энэ үндэр ...дээрэhээ баяртай...архэйлнэбди гэбэ. ...хабаадагшадта ...ЦК-гай Генераль...етарь Леонид Ильич ...эй зүгhөө үнэн ...амаршалга хүргэхэ. ...ин арад зондо зол ...хүгжэлтэ добжэлтэ ...үндэтэй даалгабари ...эдэмнай илангаяа ...байна.

...Тодор Живковэй ...БКП-гэй Центральна ...эй тоосоото элидхэ...анхаралтайгаар, ...архон шагнабабди. ...хүдэлмэришэн ...тариашадай ба ин...щиин зохёон бай...ажал элидхэл дотор ...оор тэмдэглэгдээ. ...хани нэгэдэл хүг...эргэтэ танай оронэй ...ехэ хубита, амга...далай, демократиин, ...ьна талаараа бэеэ ...ба социальна дэб...түлөө арадуудай тэм...танай эдэбхитэйгээр ...аг ябадал элидхэл ...бүхы талаараа харуу-

...арийн алдарта Ком...арти марксизм-ле...hургаалые хүтэл...он, аха дүү пар...дүй дүршэлые ша...хэрэглэн, хүгжэл-тэ түгэс социалис общество байгуулгын замаар оронсо найдамтайгаар толгойлон дабшана. Болгаринн арадай газар тарялангай союзтай нягта харилсаа холбоо байгуулан, олониитын эмхинүүдтэ түшэглэн, бүхы ангинуудай ба социальна бүлэгүүдэй оролдолго хүсэлэлгэнүүдыень нэгэдхэнэ, нэгэл үг зорилго түйлахын тула тэдэнние залан ударидана. Болгаринн коммунистнууд социализмын түлөө хүнгэн бэшэ тэмсэлэйнгээ бүхы шатануудта бата, этигэл түгэс интернационалистнууд байгаа, — гэжэ Ф. Д. Кулаков үргэлжэлүүлэн хэлэбэ. Болгаринн олон мянган коммунистнууд монархо-фашизмда эсэргүү тэмсэлэй жэлнүүдтэ интернационализм баримталан бэелүүлhэн байна. Ажалшадай аша туhын түлөө дүлэтэ тэмсэлшэ, болгар арадай суута хүбүүн Георгий Димитров бүхы ажал ябуулгаараа интернационализмые батадхан мандуулаа.

Эдэ бүгэдэнь бидэндэ, совет коммунистнуудта дүтэ, ойлгосотой. Пролетарска интернационализмые хамгаалга — коммунист бүхэнэй, марксист-ленинец бүхэнэй нангин уялга мүн гэжэ КПСС батаар этигэнэ.

Пролетарска интернационализмтай социалис патриотизм таhаршагүй холбоотой гэhэн түүхэтэ шухала үнэн ушарые танай партиин ажал ябуулга баталан гэршэлнэ. Болгаринн Коммунис парти арад зонтой хододоо нягта холбоотой байдаг, ажалшадай аша туhада үнэн сэхээр, шэн зоригтойгоор алба хэдэг, тэдэнэй зохёон байгуулхы хүсэн ба арга боломжонуудые хүсэд бүрин элирүүлхэ гэжэ эрмэлзэдэг байна.

Советскэ Союз тухай, совет арад болон манай парти тухай, КПСС-эй XXV съездын уласхоорондын ехэ удха шанар тухай үнэн зүрхэнэй, hайн үгэнүүд танай съездын трибуна дээрэhээ хэлэгдэбэ. Иимэ үндэр сэгнэлтын түлөө таанадта үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэнэбди.

Совет коммунистнууд, Соведүүдэй оронэй олон миллион арад зон бултадаа Болгаринн коммунистнуудтай, арад зонтой хани барисаагаа тон үнэтэйдэ тоолодог Манай парти, Совет гүрэн совет-болгар хани барисаае бэхижүүлхын, манай харилсаа холбооё бүхы талаарнь хүгжөөхын тула саг үргэлжэ оролдодог юм. Энээнэй эбдэршэгүй бата үндэhэ hуури — КПСС БКП хоёрэй хоорондын үе сагаар шалгагдаhан дайшалхы холбоо барисаан болоно. Энэ харилсаа холбоон бүхы шэглэлнүүдээр — политикын, экономикын, эрдэм болон соёлой талаар этигэл найдамтай хүгжэжэ байдаг, — гэжэ Ф. Д. Кулаков тусхайлан тэмдэглэбэ.

Леонид Ильич Брежневэй хэhэн, ЦК-гай тоосоото элидхэл дотор найруулагдаhан партиин политическэ, экономическа ба социальна стратеги КПСС-эй XXV съезд дээрэ нэгэн hаналтайгаар hайшаагдаа.

Уласхоорондын оршом соо КПСС-эй эрхилдэг ажал ябуулга, XXV съездын табиhан, арадуудай эб найрамдалай, харилсаа холбооной, сүлөөтэ ба бэеэ дааhан байдалай түлөө саашанхи тэмсэлэй программа БКП-гэй ЦК-гай тоосоото элидхэл дотор бүрин дэмжэгдэhэниинь манда тон шухала байна.

Социалис гүрэнүүдэй хани нэгэдэлэй уласхоорондын нүлөөн жэлhээ жэлдэ улам үргэдэнэ, эдэнэй аха дүү ёhоной харилсаа холбоон ашаг үрэ түгэсөөр хүгжэнэ, Варшавска договорой эмхи ба Экономическа Харилсан туhалалсалгын Совет эдэбхитэй үүргэ дүүргэнэ. Энэ хадаа манай хамтын, коллективнэ оролдолго хүсэлэлгын үрэ дүн болоно.

Советскэ Союзай Коммунис парти, Болгаринн Коммунис парти, бусад аха дүү партинууд дэлхэйн социализмын хүсэ нүлөөе, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнэй, мүнөө сагай бүхы революционно хүсэнүүдэй нэгэдэлые улам бэхижүүлхэ гэжэ шармайн эрмэлзэнэ, баруунай ба «зүүнэй» оппортунизмда эсэргүүсэн, социализмда харша үзэл сурталда, маоизмын политикада эсэргүүсэн эрид шууд тэмсэнэ.

Советскэ Союз ба Болгари социалис хани нэгэдэлэй бусад оронуудтай ээм зэмэй ниилүүлэн дабшана, арадуудай хоорондын эб найрамдал ба аюулгүй байдал бэхижүүлхэ хараа бодол сэхэ шууд баримталан бэелүүлнэ.

Иимэ хараа бодол бүхы арадуудай үндэhэн аша туhада харюусана.

Шахардуу байдал улам саашадань hуларуулха, тэрэнние бодото хэрэг болгохо ябадалда туhа хүргэжэ шадахаар алхам бүхэн шухала байна. Энээнтэй дашарамдуулан, уласхоорондын ба Европо түбидэхи амгалан байдалые батадхаха хэрэгтэ Болгаринн Арадай Республикын дүүргэдэг тодорхой үүргые тэмдэглэнгүй байжа болохогүй.

Ф. Д. Кулаков Болгаринн коммунистнуудай съездын үрэ түгэсөөр хүдэлмэрилхыень үгынгөө түгэсхэл дотор хүсөөд, БКП-гэй, совет-болгар хани барисаанай, амгалан байдалай ба коммунизмын хүндэлэлдэ зорюулhан үреэлэй үгэнүүдые хэлэбэ.

* * *

СОФИ. (ТАСС). Болгаринн Коммунис партиин XI съезд ниислэл хотын «Универсиада» гэжэ зал дотор хоёрдохи үдэрөө үргэлжэлжэ байна. Съездын делегадууд БКП-гэй ЦК-гай тоосоото элидхэлые зүбшэн хэлсэнэ, Коммунис партиингаа хүтэлбэри доро хүгжэлтэ түгэс социалис общество найдамтайгаар байгуулжа байгаа болгар арадай табан жэлэй ажал хэрэгэй дүнгүүдые согсолно, НРБ-гэй шэнэ табан жэлэй зорилгонууд тухай хэлэнэ. Эдэнэр уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнэй улам бэхижэжэ байгаа нэгэдэл тухай, социализмын аха дүү оронуудай хани нэгэдэлэй улам батажажа байhан тухай омогорхолтойгоор тэмдэглэн дурдана.

Инженер М. Дренска үгэ хэлэхэдээ социалис ёhоной экономическа нэгэдэлдэ хабаадалга, Советскэ Союзтай аха дүү ёhоной түгэс харилсаа холбоон Болгарида угаа ехэ удха шанартай байна гэбэ. Болгаринн атомна элшэ хүсэнэй түрүүшын барилгые — Козлодуй город шадархи АЭС-эй барилгые дээрэ хэлэhэнэйнгээ гэршэ болгон нэрлээ.

Тырговиштска округой агро-промышленна нэгэдэлэй түрүүлэгшэ С. Трифонов НРБ-гэй хүдөө ажахын түйлалтануудые шэнжэлэлгэдэ, саашадань хүгжөөлгын түсэбүүдтэ үгээ зорюулаа.

Болгаринн хүдэлмэришэн ангиин түлөөлэгшэ, Хасковско округой шахтёр Социалис Ажалай Герой Р. Павлов горнягуудай амжалтанууд тухай, совет ханинарайнгаа түрүү дүй дүршэлые эндэхи шахтёрнуудай хайшан гээд халан абадаг тухай хөөрөө.

БКП-гэй ЦК-гай Секретариадай гэшүүн, партиин Софин горкомой нэгэдэхи секретарь Г. Йорданов үгэ хэлэхэдээ, КПСС-эй XXV съезд коммунис байгуулалтын теори ба бодото хэрэгүүдые шэнэ бодолнуудаар баяжуулаа, тус съездын шиидхэбэринүүдые БКП-дэ, Болгари дотор саашадаа социализм байгуулха хүдэлмэридэнь имагта шухала удха шанартай байна гэжэ тусхайлан тэмдэглэбэ.

Совет, болгар арадуудай хоорондын хани барисаанай улам бэхижүүлэгдэжэ байhандань Софин коммунистнууд ба ажалшад, бүхы болгар арад амгалан байдалай түлөө сусаршагүй тэмсэлшэ, мүнөө сагай политическэ элитэ ехэ ажал ябуулагша, Болгаринн эрхим хани — КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневтэ гүнзэгы баяр баясхалан хүргэнэ.

Үгэ хэлэhэн бүхы делегадууд БКП-гэй ЦК-гай ажал ябуулгые хүсэд бүрин дэмжэжэ, долоодохи табан жэлэй туршада НРБ-гэй ниитэ-экономическа хүгжэлтын гол шэглэлнүүдэй проектые нэгэ hаналтайгаар hайшаажа байhанаа элирхэйлбэ.

Делегадуудай зүгhөө хани халуунаар угтагдан, социалис оронуудай коммунис ба хүдэлмэришэдэй партинуудай делегацинуудай толгойлогшонор: ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Герек, СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хоннекер, КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Г. Гусак, ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Я. Кадар, МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Ю. Цеденбал болон бусад БКП-гэй XI съезд дээрэ амаршалгын үгэнүүдые хэлээ.

Олон аха дүү партинуудай делегацинууд БКП-гэй XI съездэ дурасхаалай бэлэгүүдые дамжуулба. Болгар арадай суута хүбүүн Г. Димитровто зорюулжа Москвада табигдаха памятнигай бронзо медаль Советскэ Союзай Коммунис партиин зүгhөө съездэ бэлэг болгон дамжуулагдаа.

Съезд мартын 31-дэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлбэ.

СОФИ. (ТАСС). БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живков БКП-гэй XI съездын хүдэлмэридэ хабаадажа байгаа социалис оронуудай аха дүү коммунис ба хүдэлмэришэдэй партинуудай делегацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хүндэлэлдэ обед эмхидхээ.

Үнэн зүрхэнэй оршон байдалда үнгэрhэн обедэй үедэ Т. Живков, ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Герек хани ёhоной үгэнүүдые хэлэбэ.

(ТАСС).

60 ОРОНДО ХУДАЛДАНА

СЭВ-эй түсэбэй ёhоор, Болгари үргэдэг-транспортын машинануудые, завод доторой транспортын хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилдэг мэргэжэлтэй болонхой. Энэнь үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада эндэхи машина бүтээдэг үйлэдбэриин продукциин 27 процентые эзэлhэн байгаа. Болгари электрокарнууд ба электротельфернүүдые гадаада гаргажа худалдалгын талаар Европодохи эгээн ехэ экспортёрнуудай нэгэн болоно. Иимэ хэрэгсэлнүүд арбан жэлэй урда тээ 30 орондо худалдагдаг байhан. «Балканкар» гэжэ промышленна нэгэдэлэй маркатай машинанууд ба механизмууд мүнөө 60 гүрэнэй — Италиин, Англиин, Японой, Испаниин, Францийн, Ирагай, Нигериин, Сингапурай ба бусад оронуудай — фирмэнүүдтэ худалдагдана. Болгари социалис оронуудта, түбхын түрүүн Советскэ Союзда үргэдэг-транспортын түхеэрэлгэ үгэдэг болонхой.

Складуудтахи хүдэлмэри хүсэд бүрин оньhожоруулха түхеэрэлгэнүүдэй проект табиха, үйлэдбэрилхэ талаар «Балканкар» үнгэрэгшэ табан жэлдэ олон шэнэ юумэ зохёоhон юм. Советскэ Союз ба Румыни тиимэ техникэ хамагhаа түрүүлэн захиhан байна.

(София—пресс—АПН).

Апрелиин 11-дэ — арадай судьянарай hунгалта

ЗОНОЙ ЭТИГЭЛ НАЙДАБАРИ ХАРЮУЛНА

Эсэгэ оронoo хамгаалгын шэрүүн дайнай үедэ hургуулиин шаби ябаад, Ханхарай хүбүүн түрэл колхоздоо хаба шадал соогоо туhалжа эхилhэн юм. Ажал хэхэ дуратай байhаниинь аяар тиихэдэ элирээ бэлэй. Арбан долоо наhа гүйсэн сасуунь сэрэгэй албанда татаба. Залуухан хүбүүн тон дуратайгаар албанда мордоо. Сэрэгэй hургуулиин курсант боложо, самоледуудые хангадаг hэн. Юhэн жэлэй туршада сэбэр сэхээр албата уялгаяа дүүргэжэ, сэрэгэй hургуулиин ехэхэн дүй дүршэлтэй болоhон юм. Энээн тухайгаа тэрэ ниигэжэ дурсан хэлэхэ дуратай.

— Сэрэгтэ алба хэлгэн алиш талаараа туhатай гэжэ hанадагби. Намайе олон hайн юумэндэ hургаа. Эхэ орондоо хизааргүй дуратай, үнэн сэхэ байлгада, бэе махабадаа хатуужуулгада нэн түрүүн би албанда ябахадаал hураагаб гэжэ hанадагби.

Албанhаа табигдаад, ямар мэргэжэл шэлэхэ тухайгаа Ханхарай Трофимович удаан бодомжолоо hэн. Hураха хэрэгтэй. Теэд хэн болохо ёhотойб? Үнинэй хүсэдэг нэгэ хүсэл тэрээндэ байгаа. Хазагай буруу ябадал гаргагшадтай тэмсэхэ, гэм зэмэгүй аад, зэмэдэ орогшодые аршалха хүсэлөө бэелүүлхые шиидээд, Ханхарай Трофимович Эрхүүгэй түрэнэй университедэй юридическэ факультедтэ ороо hэн.

Университедээ амжалтатайгаар дүүргээд, Түнхэнэй прокуратурада мүрдэгшөөр хүдэлбэ. Элдэб орёо хэрэгые элишэлхэ, тайлбарилхань hаяхан ороhон мүрдэгшэдэ бэрхэшээлтэй байгаа. Энэ ушарта тэрэ олон удаа дүй дүршэл ехэтэй аха нүхэдтөө хандаба. Нүхэр Ангархаев юумэнэй захадань гаража, зангилааень тайлажа hалаагүйдөө hанаагаа амархагүй.

Гэмтэ ябадалнуудые элишэлхын тула гансахан кодекснуудые hайн мэдэхэнь багал даа. Бухгалтериин, криминалистическэ техникын мэргэжэл нарин нягтаар ойлгохо шухала бшуу. Эндэшье тэрэ хабаяа харуулба.

Удаан саг болоогүй байхада, нүхэр Ангархаев орёо бэрхэ хэрэгүүдые шадамар бэрхээр тайлбарилжа шададаг мүрдэгшэ болоо. Хүдэлмэридөө шалгаржа, эрхим дүн түйлахадань, Ханхарай Трофимовичые Ивалгын аймагта прокуророор хүдэлхыень уряа бэлэй. Удаань Мухар-Шэбэрэй аймагта прокуророор хүдэлбэ.

1965 ондо нүхэр Ангархаев Түнхэнэй аймагай арадай судьягаар hунгагдаhан юм. Нэн түрүүн hэргылэмжын хүдэлмэриhөө эхилхэ гэжэ шиидээ hэн.

Аймагайнгаа ажахынуудта ошожо, отара, фермэнүүд дээгүүр ябажа, совет хуулиин ёhо гурим яажа сахиха тухай элидхэл хөөрэлдөө ходо үнгэргэдэг hэн. Ниигэжэ түрүүшын үдэрhөө эхилжэ, хүдэлмэриеэ зүбөөр, холын хараа түсэбтэйгөөр ябуулдаг hэн.

Хэрэг бүхэниие хаража үзэхынгөө урда Ханхарай Трофимович гэмтэ ябадалай ямар шалтагаанhаа үндэhэлhыень элирхэйлхые оролдодог юм.

Холуур ошонгүй, нэгэ иимэ баримта дурдалтай. Эрхэтэн Котовщиков гэр бүлэеэ үргэлжэ шуумуулдаг, үбэлэй хүйтэндэ үндэр наhатай болоhон эсэгэеэ газаа намнажа гаргадаг байба. Хэhэн гэм зэмынь гол түлэб архидалгаhаа болоно гэжэ тодоруулхадаа, сүүд гансахан тэрэнэй эрхые хаhаад дүүрэшоо бэшэ, баалалтаар эмнэхэ шиидхэбэри гаргаhан юм.

Ороhон хэрэгүүдые саг сронь хаража үзэхэ шухала. Энээндэ тэрэ ехэ анхарал хандуулдаг. Үнгэрэгшэ жэлэй таряа хуряалгын хаhада «Восточные Саяны» колхозой комбайнер Домышев өөрынгөө хадаhан 283 кг ешмээн хулгайгаар гэртээ асараад барюгдаа. Арадай сүүд Домышевэй эрхые хаhаа. Тиигээд тус колхоздо хиналта шалгалтын хүдэлмэри hулаар табигдаhан, хуряалгын хаhада оройдоо харууhагүй орхино гэжэ тодорхойлоод, советскэ, партийна органуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ хандажа, зохихо хэмжээ абахыень гуйhан байна.

Ханхарай Трофимович олониитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм. Тэрэ олон удаа аймагай Соведэй депутадаар hунгагдаhан. Мүнөө нүхэр Ангархаев аймагай «Знание» бүлгэмэй түрүүлэгшэ юм.

К. ПАВЛОВ,
Буряадай АССР-эй Верховно сүүдэй гэшүүн.

...СР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указhаа

...Р-эй ЗАМ ХАРИЛСААНАЙ МИНИСТЕРСТВЫН ПРЕДПРИЯТИ, ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ...ДЭЛМЭРИШЭД, ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ...ЭМЭРИЛЭГШЭД БОЛОН АЛБА ХААГШАДЫЕ ...Р-ЭЙ ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

...аа шэрэхэ талаар түсэбтэ юhэдэхи табан жэлэй ...нуудые дүүргэхэ, түмэр замай транспортын тех...аргануудые хэрэглэлгын ашаг үрые дээшэлүүл...ар түйлаhан амжалтануудайнь түлөө шагнаха:

Буряадай АССР-hээ

...ИНЭЙ ОРДЕНООР

...арев Василий Ники...е — Улаан-Үдын ло...вагон заhабарилгын ...түмэршэ дархан.

ОКТЯБРИИН РЕВОЛЮЦИИН ОРДЕНООР

...Александр ...ровичые — түмэр ...Улаан-Үдын отделе...альник.

...Леонид Василье...— Улаан-Үдын локо...агон заhабарилгын ...ахамад инженер.

...АЛАЙ УЛААН ...АЙ ОРДЕНООР

...Владимир ...ьевичые — түмэр ...Галуута-Нуурай дис...начальник.

...Владимир Геор...е — КПСС-эй Бу...обкомой секретарь.

...ов Иван Тимофее...— Улаан-Үдын локо...он заhабарилгын ...слесарь.

...Антон Ефимови...Улаан-Үдэ станциин ...на депогой сле-...

...Иннокентий Афа...е — Улаан-Үдын ...на депогой машин-...

...Владимир Дмит...— Зүүн-Сибириин ...замай машинна 224-...станциин слесарь.

...ов Евгений Митро...е — Улаан-Үдын ...вагон заhабарил...дой электрослесарь.

...шапов Даба Дым...е — Улаан-Үдын ...депогой харуулшан.

...Николай Петрови...түмэр замай Улаан-...деленинн ОРС-ын ...

...Виктор Алек...— Слюдянкын ва...онной харуулшан.

...штейн Лев Яков...— түмэр замай Уп...ахамад инженер.

...ЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

...ов Виктор Льво...— Улаан-Үдын локо...депогой машинист.

...Борис Апол...— Улаан-Үдын ...агон заhабарил...цехэй началь-...

...ов Сырен Бад...ичые — түмэр за...Галуута-Нуурай дис...монтер.

...Николай Николае...Улаан-Үдын локо...заhабарилгын ...хүдэлмэришэн.

Заболотский Иван Кондратьевичые — Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой слесарь.

Кашкин Леонид Николаевичые — КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой секретарь.

Кобычев Иван Дмитриевичые — Улаан-Үдын вагонно депогой харуулшан.

Кожинов Владимир Ильичые — дохёогой ба хэлхеэ холбооной Слюдянкын дистанциин электромеханик.

Козулин Николай Фёдоровичые — түмэр замай Мысовской дистанциин бригадир.

Козыкин Алексей Ивановичые — Улаан-Үдэ станциин начальник.

Леснеев Павел Александровичые дохёогой ба хэлхеэ холбооной Галуута-Нуурай дистанциин электромеханик.

Раднаев Владимир Доржиевичые — ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь.

Серебряков Яков Андреевичые — граждан барилгын Улаан-Үдын дистанциин пеэшэншэн.

Таракановский Леонид Дмитриевичые — Наушки станциин поезднуудые зохёон холбогшо.

Убеев Вадим Прокопьевичые — Улаан-Үдын ажалшадай депутадуудай городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

Умнова Галина Гавриловнае — граждан барилгын Слюдянкын дистанциин штукатур.

Ярышкин Иван Павловичые — түмэр замай Улаан-Үдын дистанциин начальнигай орлогшо.

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

Бороздина Луиза Ульяновнае — Шэнэ-Элхиин станциин начальник.

Брянский Георгий Ильичые Улаан-Үдэ станциин поезднуудые зохёон холбогшо.

Василенко Людмила Борисовнае — Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой хүдэлмэришэн.

Демидов Анатолий Николаевичые — Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой хүдэлмэришэн.

Колесник Вера Яковлевнае — Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой металл сэбэрлэгшэ.

Коновалов Илья Егоровичые — түмэр замай Улаан-Үдын дистанциин дрезинын жолоошон.

Котов Борислав Сергеевичые — Улаан-Үдын вагонно депогой ахалагша харуулшан.

Ненашев Владимир Евдокимовичые — зайн талаар хангалгын Улаан-Үдын участогай электромонтер.

Новикова Надежда Андрияновнае — түмэр замай Горхоной дистанциин монтер.

Ощепков Иван Ивановичые — Галуута-Нуурай локомотивна депогой слесарь.

Сапунов Василий Ивановичые — түмэр замай Галуута-Нуурай дистанциин бригадир.

Семейкин Фёдор Григорьевичые — дохёогой ба хэлхеэ холбооной Улаан-Үдын дистанциин электромеханик.

Тодоева Мария Намсараевнае — Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой маляр.

Трухин Иван Гавриловичые — Улаан-Үдын локомотивна депогой слесарь.

«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» ГЭhЭН МЕДАЛЯАР

Бальжинимаев Бато-Далайе — Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой газогенераторщик.

Барсук Петр Петровичые — түмэр замай Улаан-Үдын отделениин автобазын автомобилиин жолоошон.

Голещихина Галина Макаровнае — Улаан-Үдэ станциин 6-дахи интернат hургуулиин багша.

Дондуков Петр Доржиевичые — Улаан-Үдын локомотивна депогой слесарь.

Зуб Иван Фёдоровичые — Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой слесарь.

Иванов Валентин Петровичые — Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой тепловозой машинистын туhалагша.

Колодин Виктор Егоровичые — Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой мастер.

Корытова Татьяна Степановнае — түмэр замай Сэлэнгын дистанциин монтер.

Кузьмина Нина Михайловнае — Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой хэбшэн.

Лебедева Екатерина Михайловнае — түмэр замай Улаан-Үдын отделениин машинист.

Леонов Владимир Михайловичые — Улаан-Үдэ хотын КПСС-эй Железнодорожно райкомой нэгэдэхи секретарь.

Лошкарева Екатерина Алексеевнае — Зүүн-Сибириин түмэр замай машинна 56-дахи станциин монтер.

Медведева Агафья Корнеевнае — Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой хэбшэн.

Мезенина Виктория Ивановнае — дохёогой ба хэлхеэ холбооной Улаан-Үдын дистанциин электромонтер.

Орлов Виктор Степановичые — КПСС-эй Буряадай обкомой таhагай инструктор.

Плисовская Фаина Дмитриевнае — зайн галаар хангалгын Мысовской участогай электромонтер.

Симонов Антон Феоктистовичые — Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой токарь.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРhАНАЙ ТҮЛӨӨ» ГЭhЭН МЕДАЛЯАР

Ангаев Юрий Доржиевичые — КПСС-эй Кабанскын райкомой секретарь.

Бородина Екатерина Васильевнае — түмэр замай Улаан-Үдын дистанциин монтер.

Давлетова Гульзиян Мироновнае — түмэр замай Улаан-Үдын отделениин түлишын складай стрелочница.

Деренцяева Лидия Ефимовнае — Слюдянкын вагонно депогой проводница.

Дятлова Матрена Павловнае — Улаан-Үдын вагонно депогой проводница.

Иванов Юрий Федоровичые — Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой инженер.

Каверзина Александра Митрофановнае — Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой слесарь.

Котенева Александра Михайловнае — түмэр замай Улаан-Үдын отделениин диспетчер.

Котова Прасковья Даниловнае — граждан барилгын Улаан-Үдын дистанциин штукатур.

Любовникова Людмила Константиновнае — Тальцы станциин хүдэлмэришэн.

Мещенина Зинаида Афанасьевнае — Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой штукатур.

Новохрост Степан Андреевичые — ашаа тээхэ, буулгаха хүдэлмэриин Улаан-Үдын оньhожоруулагдамал дистанциин хүдэлмэришэн.

Сандаков Пурбо-Доржо Цыденовичые — Улаан-Үдын локомотивна депогой слесарь.

Тюрина Анастасия Осиповнае — Зүүн-Сибириин түмэр замай барилга-хабсаралгын 182-дохи поездын бетон шудхагша.

Филиппов Аркадий Константиновичые — Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой газо-хабсаргагша.

Шаргаев Алик Гармаевичые — Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой хэбшэн.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1976 оной мартын 4.

«БУРЯАД ҮНЭНДЭ» бэшэhэнэй hүүлээр

«ХОЙШОЛОНГЫНЬ ХАЛУУН НАМАРhАА»

Иимэ гаршагтай шүүмжэлхы корреспонденци манай газетын февралиин 13-най номерто толилогдоhон байгаа. Зэдын аймагай колхоз болон совхозууд энэ жэлэй малай үбэлжэлгэдэ муугаар бэлдэжэ, үбэлжэлгын түрүүшын үдэрhөө малынь ехэ гарзада ороhон юм. Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ, «Мир» колхозуудта малай үбэлжэлгэ илангаяа эмхигүйгөөр үнгэрнэ, олон тоото үхэр, хонин гарзада ороо, малшадай дунда эмхидхэлэй болон ойлгууламжын хүдэлмэри муугаар ябуулагдана гээд тэрэ корреспонденци соо хэлэгдээ hэн.

Дурсагдаhан корреспонденциин мүрөөр зохихо хэмжээ абахынь тула КПСС-эй Зэдын райкомдо манай газетын редакци хандаhан байна.

Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ, «Мир» колхозуудта, бусад ажахынуудта малай үбэлжэлгын хэр зэргээр үнгэржэ байhанние КПСС-эй райкомой, аймагай Соведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин тусхай комисси шалгажа үзэбэ. Тиигэхэдэ дурсагдаhан корреспонденци соо хэлэгдэhэн баримтанууд булта зүб гэжэ элирүүлэгдээ. Тэрэ комиссиин шалгалтын дүнгүүд аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй заседани дээрэ харагдажа, элирүүлэгдэhэн дутагдалнуудые усадхаха талаар зохихо хэмжээнүүдые хараалhан, шиидхэбэри абтаhан байна. Тиихэдэ дурсагдаhан колхозуудай түрүүлэгшэнэртэ шанга доигодолго соносхогдобо.

Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ, «Мир» колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ниитын малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхын тула таараха хэмжээнүүдые абаа гээд КПСС-эй Зэдын райкомой секретарь В. Трофимов манай редакцида мэдээсэбэ.

МВД-гэй Бэшүүрэй аймагай дотоодын хэрэгүүдэй таhагай коллектив гэмтэ ябадал элирүүлхэ талаар үнгэрэгшэ жэлдэ министерство соогоо түрүү hуури эзэлээд, дамжуулгын Улаан туг абаhан юм. Ахалагша мүрдэгшэ, милициин капитан Иннокентий Васильевич Фалилеев коллектив соогоо мэдээжэ болонхой.

Манай фотокорреспондент С. Балдуевай буулгаhан зураг дээрэ: милициин капитан И. В. Фалилеевые харанат.

АША ТУhАТАЙ БАЙБА

Улаан-Үдын аймагай Ивалгын ажалшадай депутадуудай поселково Соведтэ республикымнай сельскэ, сомоной болон поселково Соведүүдэй түрүүлэгшэнэр сугларжа, дүй дүршэлөө хубаалдаhан байна. Эндэхи Соведэй мэдэлэй газар дээрэ хамта 11 мянган хүн зон ажаhуудаг. Мүн республиканска хүдөө ажахын туршалгын станци, зональна агрохимлаборатори, гидромелиоративна техникум, кондитерска фабрика болон бусад эмхи зургаанууд оролсодог. Эгээл тиимэhээ поселково Совет предприяти болон ажахын hалбаринуудай хүдэлмэрие алишье талаhаань гүнзэгыгөөр шудалжа, хэзээ бүхэндэ туhа хүргэжэ байдаг. Хүн зониие ажаhуудалайнь талаар хангалгада, социалис хуулиие нарипаар сахилгада ходо анхарал хандуулагдажа байдаг.

Поселково Соведтэ 75 депутат hунгагданхай. Тэдэнэр үйлэдбэриин түрүүшүүл, дүй дүршэл ехэтэй мэргэжэлтэд, алба хаагшад болоно. Сесси бүхэнөө емхитэй hайнаар үнгэргэдэг заншалтай.

Гадна hунгагшадай захяануудые дүүргэхэ талаар горитойхон хүдэлмэри хэгдэжэ байдаг. Доодо Ивалгада найман жэлэй, Ивалга дээрэ дунда hургуули баригдажа эхилэнхэй.

Үнгэрэгшэ жэл Соведэй гурбадахи сесси дээрэ депутат В. Ф. Титов Каленово тосхондо спортивна зал барюулха асуудал табиhан юм. Мүнөө тус тосхоной найман жэлэй hургуули спортивна залтай болонхой.

Поселково Совет саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэрие ходо шалгажа, зүбөөр хүтэлбэрилжэ байдаг юм. Комисси бүхэн хахад жэл соо хэхээр хараалhан түсэбэйнгээ ёhоор хүдэлнэ. Жэшээлхэдэ, хүдөө ажахын талаар саг үргэлжын комисси (түрүүлэгшэнь А. М. Емельянов) үбhэ хуряалгада, таряа хадалгада гү, али малай үбэлжэлгэдэ ажахын хэр бэлэдхэлтэй байhыень шалгажа байдаг. Энээнэйнь ашаар Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахы, «Сэлэнгэ» совхоз яhала амжалтатайгаар таряагаа хуряажа, үбэлжэлгэдөө түгэс бэлэдхэлтэй ороо гэжэ тэмдэглэлтэй.

Соведэй гүйсэдком депутадуудай хүдэлмэрие зүбөөр хүтэлбэрилнэ. Депутадуудай үдэр үнгэргэгдэжэ, тэдэнэр өөhэдынгөө уялга гүнзэгыгөөр ойлгожо абадаг, тогтоол, хуулинуудые шудалдаг заншалтай. Депутадуудай таhаг соо Соведүүдэй хүдэлмэреэр дуратай материалнуудаа оложо, hонирхон хаража болоно.

Аймаг бүриhөө сугларhан сельскэ, сомоной болон поселково Соведүүдэй түрүүлэгшэнэр hарын курсада hуралсаха зуураа, Ивалгын поселково Соведэй хэжэ байhан хүдэлмэритэйнь, баян дүй дүршэлтэйнь үргэнөөр танилсаhан байна.

Л. АНЦИФЕРОВ,
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй эмхидхэлэй таhагай инструктор.

ГҮРЭНЭЙ консерваториин дэргэдэ эмхидхэгдэн байгуулагдаһан Хүгжэмэй түбэй һургуули Москвада бии юм. Гурбан отделенидэ: фортепьяногой, утаһата ба духовой инструментнүүдэй отделенинүүдтэ 350 бэлигтэй үхибүүд һурадаг байна. Уласхоорондын ба бүхэсоюзна конкурснуудай 200 гаран лауреат энэ һургуули дүүргэһэн байгаа. Үнинэй багшанарай нэгэн Анна Артоболевская энэ талаар ехэ габьяатай юм.

Тус һургуули дүүргэгшэд Совет оронойн симфоническа, оперно оркестрнүүдтэ хүдэлмэрилнэ, багшална, концертнүүдые хүтэлбэрилнэ. Багшынгаа түрэһөөр 70 жэлэй ойе, зохёохы ажал ябуулгынь 50 жэлэй ойе эдэнэр һаяхан тэмдэглэжэ, халуунаар амаршалһан байна.

Урдань бэлигтэй бэрхэ хүгжэмшэ байһан, хоёр консерватори дүүргэһэн Артоболевская концерт табиба. Гайхамшаг бэлигтэй бэрхэ пианистка юм гэжэ манай үеын элитэ мэдээжэ композитор Дмитрий Шостакович тэрэниие нэрлээ һэн. Зүрхэнэй үбшэндэ нэрбэгдэжэ, тэрэ концерт табихаа болиһон байгаа.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо «һурагшадайнгаа гарнуудаар наададаг болонхой агшаб» гэжэ Анна Артоболевская хөөрэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүгжэмэй түбэй һургуулиин үнинэй багшанарай нэгэн Анна Артоболевскаягай түрэһөөр 70 жэлэй, зохёохы ажал ябуулгынь 50 жэлэй ойгоор амаршалхаяа тэрэнэй һурагшад — бүхы дэлхэй дээрэ мэдээжэ болоһон хүгжэмшэд, хүтэлбэри доронь хүгжэмдэ түрүүшын алхам һаял хэжэ байгшад ерэһэн байна. Зүүн таладань уласхоорондын конкурсын лауреат пианистка Любовь Тимофеева.

АПН-эй фото.

Барилдаан

ХАБА ЕХЭТЭН ИЛАБА

Дүрэ буляалдалгын барилдаагаар эдиршүүлэй дунда «Буревестник» бүлгэмэй Түбэй Соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Улаан-Үдэ хотодохи «Труд» бүлгэмэй Спортын байшан соо дүүрэбэ.

Манай Эхэ оронойн ниислэл — Москва хотын, долоон союзна республикын суглуулагдамал командануудай 124 эдир барилдаашан энэ ехэ мүрысөөндэ хабаадаһан байна. Эдэмнай союзна республикануудай чемпионууд, шангай һууринуудые эзэлэгшэд болоно.

Баярай парадаар мүрысөөн нээгдэбэ. Эмхидхэлэй комитедэй түрүүлэгшэ П. К. Манжиханов тэрэниие нээгээ.

Эгээл хүнгэн шэгнүүртэнэй (45 килограмм) дунда шанга тэмсэл болобо. Гурбан дүхэригэй һүүлээр дүрбэн хүбүүд түгэсхэлэй уулзалгануудта хабаадаха эрхэдэ хүртөө һэн. Эдэмнай хэд бэ гэбэл, Москва хотын 848-дахи дунда һургуулиин 7-дохи классай һурагша Сережа Кошкин, РСФСР-эй түлөөлэгшэд Гэрэл Цыдымеев, Володя Кочетов, Володя Романов гэгшэд болоно. Үетэнһөө бар хүсэтэй, барилдаанай һайн дүрэ шадабаритай байһан С. Кошкин Г. Цыдымеевые — 3,45, В. Романовые 2,20 минута соо шүүжэрхёо. В. Кочетов С. Кошкинтой тээм тулалдаа, гэбэшье 15:17 тоотойгоор булигдаһан байна. Түрүүшын чемпион тодорбо — С. Кошкин! Агын Буряадай национальна округой Догойн дунда һургуулиин 8-дахи классай һурагша Г. Цыдыдымеев — хоёрдохи, В. Кочетов — гурбадахи, В. Романов дүрбэдэхи һууринуудта гараба.

56 килограммай шэгнүүртэн соохоо Россиин Федерациин спортсменүүд Магомет Азиев Расул Юсупов хоёрой хэн нэгэниинь илаха ёһотой гэжэ сугларагшад хүлеэгээ һэн. Энэньшье зүб байшоо. Эдэнэй уулзалга угаа һонирхолтойгоор үнгэрбэ. Түрүүшээр Азиев сахилгаан түргөөр добтолжо, хэдэн очко абаба. Теэд Юсупов зоригоо мохонгүй, нүгөөдэеэ мэхэлжэ, дүрэдөө оруулан илажа, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна. Киргизэй ССР-эй түлөөлэгшэ Игорь Михайлов гурбадахи һуури эзэлбэ. Манай барилдаашан Цыденжап Гулгенов удаадахи һуурида түригдэшөө.

Удаадахи шэгнүүртэ Москвагай түлөөлэгшэ Саша Леоновтой тэнсэхэ хүн олдоогүй. Арутюн Маркарян (Армени), Адыл Ногойбаев (Киргизи) хоёрдохи-гурбадахи һууринуудта гараба.

65 килограмм. Эндэ Баргажанай аймагай Баян-Голой дунда һургуулиин 10-дахи классай һурагша Боря Будаев һайн арга дүрэтэй, бар хүсэтэй байһанаа харуулба. Тэрэ Тбилиси хотын 144-дэхи һургуулиин 9-дэхи классай һурагша Нугзар Надареишвили, РСФСР-эй спортсмен Миша Шульбаев болон Белоруссиин ССР-эй түлөөлэгшэ Алеша Макаровые хойно хойноһоонь дала мүр дээрэнь унагаажа, «Буревестник» бүлгэмэй Түбэй Соведэй чемпион болобо. Тренер В. С. Очиров энэ талаар ехэ габьяатай байна.

87 хүрэтэр килограммай шэгнүүртэ хүдэр хүбүүд олон байба. Зүгөөр Улаан-Үдын 2-дохи дунда һургуулиин 10-дахи классай һурагша Миша Елбаскин бусадһаа нимэ булюу хүсэтэй юм гэжэ үсөөхэн хүн этигэһэн байха. Теэд манай хүбүүн барилдаанай ковер дээрэ гаража, тулалдаһан лэ хүнөө тогтоон торгонгүй диилэһэн байна. Зүүн Сибириин технологическа институдай физическэ хүмүүжүүлгын кафедрын ахалагша багша, СССР-эй спортын мастер Г. Б. Баймеев тэрэниие һоридог юм. РСФСР-эй түлөөлэгшэ Саша Шипяков, Коля Антонов (Москва) саашанхи һууринуудта гараа.

Бусад шэгнүүрнүүдтэ эдэнэр илаба: 48 килограммда — Фрунзиин интернат һургуулиин 9-дэхи классай һурагша Акбар Садыров, 52 килограммда— Ереванай 10-дахи ПТУ-гай һурагша Албек Минасян, 70 килограммда— Гори хотын 6-дахи һургуулиин 9-дэхи классай һурагша Рубен Погосян, 75 килограммай шэгнүүртэ — Валера Кожинов (Москва), 81 килограммда — Киевэй 72-дохи һургуулиин 9-дэхи классай һурагша Валера Солоп, 87-һоо дээшэ килограммай шэгнүүртэн соо Виталий Голубинцев гэгшэд илажа, чемпионой нэрэ солодо хүртэбэд. 48 килограммда — Улаан-Үдын 15-дахи ПТУ-гай һурагша Леня Актинов — хоёрдохи, 75 килограммай шэгнүүртэ манай республикын ниислэлэй 1-дэхи дунда һургуулиин 9-дэхи классай һурагша Коля Бураев гурбадахи һууринуудта гараһан байна.

РСФСР-эй эдир барилдаашад 142 очко абажа, командаараа илаба. Грузинэй спортсменүүд — хоёрдохи, Москвагай түлөөлэгшэд гурбадахи һуурида гараа.

Илагшад «Буревестник» бүлгэмэй Түбэй Соведэй үнэмшэлгэнүүдээр, жетонуудаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаа. Сережа Кошкин (Москва) эгээл һайн дүрэ шадабаритай байһанайнгаа түлөө кубогта хүртэбэ.

Б.М. ЖИГЖИТОВ,
манай корр.

НЮТАГ НЮТАГАЙ һонин

ГОЁОР, ҺАЙХАНААР...

Потанино тосховой дунда һургуулиин багша, партиин гэшүүн Елена Александровна Бабкина залуу үетэниие гоё һайхан юумэндэ дуратайгаар, гэрэй ажалда шадамараар һурган хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ оролдолго гаргадаг, анхарал табидаг юм.

Тэрэ домоводствын хэшээл заана. Кабинедынь тон гоё һайханаар шэмэглэн түхеэрэгдэнхэй. Һурагшад энэ хэшээлдээ тон дуратай. Һуралсаха, зааха зүйлнүүдынь угаа һонирхолтойгоор, бүхы һурагшадай өөһэдынь гараар хэгдэһэн, бодото ажалай дүршэл олохо хэрэгтэ зорюулагдана.

Хубсаһа хунар эсхэжэ, оёжо һураха кружок эмхидхэгдэнхэй. Тэрэнь һурагшадта угаа һонирхолтой. Мүнөө ахамад классуудай һурагшад элдэб маягай хубсаһа өөһэдөө эсхэжэ, оёжо шададаг болоһон байха юм.

Һаяхан аймагай түбтэ үнгэргэгдэһэн техническэ уралалгын выставкэдэ тус һургуулиин һурагшадай гараар бүтээгдэһэн олон юумэн табигдаһан байна. Тэдэнь выставкэ харагшадта һайшаагдан, үндэр сэгнэлтэдэ хүртэжэ, нэгэдэхи һуури эзэлһэн байна. Тэндэ тус һургуулиин 9—10-дахи классуудай һурагшад Максимова, Яньсова, Куклина гэгшэд нүхэдэйнгөө уралан оёһон элдэб түрэлэй хубсаһануудые үмдэжэ, олоной урда харуулаа. Мүн ноохоор нэхэһэн олон янзын хубсаһан табигдаа. Эдэ бүгэдэ багша Елена Александровнагай хүтэлбэри доро бүтээгдэһэн юм.

Багша Бабкина хадаа залуу үетэниие эрдэм болбосоролдо, ажал хүдэлмэридэ дүрбэн тэгшээр һургаха, хүмүүжүүлхэ тушаа КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэриие бодото хэрэг дээрэ бэелүүлхын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдон ажаллана.

З. ЖАМБАЛОВА.
Бэшүүрэй аймаг.

НОМОЙ ҺАЙНДЭР

Үргэн дэлгэр Эхэ орондомнай жэл бүри үнгэргэгдэдэг хүүгэдэй номой һайндэр заншалта болонхой. Тиимэ һайндэр Хяагта городто мүн лэ жэл бүри болодог байдаг юм. Энэ жэлэй хүүгэдэй номой һайндэртэ городой библиотекын хүдэлмэрилэгшэд эртэнһээ бэлдэжэ, эмхитэй һайнаар үнгэргэбэ.

Городой соёлой байшанда эдир уншагшад һаяхан номой һайндэртэ олоороо сугларба. Тиигэжэ тэдэнэр шэнэ номуудтай һонирхон танилсаа. «Шинии дуратай уран зохёолшод», «Дэлхэй тухай, хүн тухай мэдэжэ аба», «Ямар һонин онтохонууд бэ», «Совет спорт» гэһэн темэнүүдээр номой выставкэнүүдые библиотекын хүдэлмэрилэгшэд эмхидхэһэн байна. Хүүгэдэй номой һайндэрэй түүхэ тухай, тэрэнэй хүмүүжүүлхы удха шанар тушаа городой библиотекые даагша М. Д. Доржиева, тэрэнэй хүдэлмэрилэгшэ О. Ф. Андронова соёлой байшанда сугларһан үхибүүдтэ хөөрэжэ үгэбэ. Тэдэнэй хөөрөөе эдир уншагшад ехэ анхаралтайгаар шагнаа.

С. Маршагай «Арбан хоёр һара» гэһэн онтохоной удхаар табигдаһан зүжэгэй эхилхэдэ, үхибүүд абяа шэмээгүй боложо, ехэтэ һонирхон шагнаһан байна. Тэрэниие библиотекын, соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэд һайнаар бэлдэжэ, эдиршүүлые һонирхуулжа, тэдэнэй анхарал татажа шадаа. Тиигэжэ хүүгэдэй номой һайндэрэй түрүүшын үдэр соёлой байшанда һонирхолтойгоор үнгэрөө.

Саашанхи үдэрнүүдынь баһал һайнаар үнгэргэгдөө. Эхин классуудай һурагшад городой библиотекэдэ сугларжа, герой-пионернүүд тухай диафильмнүүдые хараба. Библиотекын уншалгын зал соо бага наһатанда зорюулагдаһан номой выставкэнүүд эмхидхэгдээ. «Буряад орон тухай үгэ», «Хяагта хотын түүхэ» гэһэн темэнүүдээр хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэбэ.

«Тэдэнэй нэрэ—коммунистнууд» гэһэн аман үгын журналаар һайндэр түгэсхэгдөө.

С. ВАНЧИКОВА,
медучилищиин һурагша.
Хяагтын аймаг.

САГАЙ УЛАРИЛ

Үнгэрһэн жэлэй хоёрдохи хахадай зун, намарай үедэ— август, сентябрь, октябрь һарануудта 100—130, республикын урда аймагуудта 160—190 миллиметр хүрэтэр шииг нойтон ороһон байгаа. Тиихэдэ Прибайкалиин болон хойто аймагуудта 50—70 миллиметр гэхэ гү, али 80—90 процент шииг нойтон ороһон юм. Октябрь һарын тэн багһаа хүйтэржэ, газар хүрэһэн байна. Зүгөөр үбэлэй үедэ саһан багаар ороо гэжэ хаа хаанагүй тэмдэглэгдэбэ. Тиин ноябрьһаа байгша оной март һара болотор 20—40 миллиметрэй саһан ороһон байба. Энэнь нормоһоо бага болоно гээшэ.

Республикын түбэй болон Зэдын, Захааминай аймагуудта ороһон саһанай зузааниинь миил 1—3 сантиметр болоһон байна. Баргажанай, Прибайкалиин аймагуудта үнгэрһэн үбэл 20—40 сантиметр саһатай байба. Тиихэдэ Хурамхаанай, Кабанскын, Хяагтын, Мухар-Шэбэрэй аймагуудта 14—16, бусад аймагуудта 10 сантиметр тухай саһан ороһон байха юм. Урда— 1974—1975 онуудтай жэшээд үзэхэдэ, зарим нютагуудта 2—6 сантиметр бага саһан ороһон байна. Тиимэһээ үбэлдөө ороһон саһанай шииг нойтон хабарай үедэ бага байха болоно. Апрель һарын түрүүшын арбаад хоногой туршада тала дайдын саһан хайлажа дууһаад байхаар багсаагдана.

Намар, газарай хүрэхын урда тээ Загарайн, Сэлэнгын, Улаан-Үдын, Зэдын, Хориин, Хэжэнгын аймагуудай сабшалан, таряалан шииг багатай байһан. Хахалагдадаг газарай шииг нойто хэмжэжэ үзэхэдэ, оройдоо 8—14 миллиметр тухай шиигтэй байһан юм. Эндэһээ уламжалан хабарай үдэрнүүдэй үедэ наранда, һалхинда дурсагдагша аймагуудай газарай хүрьһэн ехээр хатаха болоно. Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй, Кабанскын, Баргажанай, Захааминай аймагуудай болон Хяагтын зүүн нютагуудта газарайнь хүрьһэн шииг нойтоор элбэг, Харин бусад аймагуудта газарайнь хүрьһэнэй шииг нойтон 0—20 сантиметр болоно.

Баргажанай, Хурамхаанай, Хяагтын, Бэшүүрэй, Мухар-Шэбэрэй аймагуудай таряалан, сабшалангай шииг нойтон намарай үедэ 70—160 сантиметр байһан. Харин мүнөө март һарада һэрюубтэр байжа, газарай хүрьһэн багаар гэдэжэ, шииг нойтон һалхинда түргөөр хатажа эхилэнхэй.

Л. ГОНЧАРОВА,
гидрометобсерваториин инженер-агрометеоролог.

* * *

Мартын эхеэр тогтоһон дулаахан үдэрнүүдэй һүүлээр хагсуу һалхитай, хүйтэн болоо. Тиигэбэшье хада майлын саһан хайлан урдаба.

Ой тайгада, хото һуурин шадар ажамидардаг далита жэгүүртэн хабарай ерэлгые баяртайгаар угтана. Илангаяа тэршээ, һуури байрагүй хүхэ буха эдихэ юумэ бэдэрхэһээ гадна, уурхай бариха гэжэ һаҗы-һалаг оролдон, иишэ тиишээ ниидэнэ.

Мүн лэ хуушан уурхайгаа һэльбэн заһабарилаагүй һаань, хаа-янагүй үрдидэг борбилоо тэрэниие эзэлжэрхихэдээ болохо. Тиимэһээл һанаагаа табиха юумэн хүхэ бухада мүнөө олон даа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүхэ буха амарха зуурандаа.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Түрүү участок дээрэ» — гэһэн М. Хынзехеновэй статья. «Болгариин Коммунис партиин XI съезд» — ТАСС-ай материал. «Ленинскэ субботник угтуулан» — гэһэн Г. Степановай статья. Республика доторхи һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Шэнэ илалтануу тээшэ» — Л. Кузнецовой статья. «Ядер шэнжэлэлгын институдай ойн һайндэр» — фотоинформаци. «Түрэл орон соогуурнай» — суглуулбари. «Ехэ ажал хэгдэхээр хүлеэгдэнэ» — гэһэн мэдээсэл. СССР-эй Верховно Соведэй Указ.

Гурбадахи хуудаһанда. «Шүүмжэлнэ, хүмүүжүүлнэ» — К. Власовай статья. АПН-эй материал. Уласхоорондын тэмдэглэл. Хилын саанаһаа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Түрэл газар тухай дуун»— Л. Мартыновагай статья. «Корваланай зүрхэн» — АПН-эй материал «Уншагты, һонирхохол байхат» — суглуулбари. Соносхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Капитан Немо» — уран һайханай телефильм (3-дахи сери, үнгэтэ). 13.15 — «Хүхюу нотонууд» (үнгэтэ). 13.30 — СССР-эй юстициин министр В. И. Теребилов үгэ хэлэхэ (үнгэтэ). 13.45 — А. Бородин «2-дохи симфони» (үнгэтэ). 14.15 — «Мүнөө сагай эрдэм наука». 14.45— СССР-эй арадай артистка И. Архипова дуулаха (үнгэтэ). 15.50 — «Спортлотогой» тираж (үнгэтэ). 16.00— «Олон түмэнэй ленинскэ университет». КПСС-эй XXV съезд партиин экономическа стратеги тухай. 16.30 — «А ну-ка девушки!» (үнгэтэ). 18.00 — «Время». 18.30— Забһарлалга. 18.40 — «СССР-эй арадуудай дуун ба хатар» (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 19.25 — Концертын программа (буряадаар). 19.45 — Шэнэ һонин.

«Орбита». 19.55 — «Анискин и Фантомас» — телевизионно уран һайханай фильм (1-дэхи сери). 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — СССР-эй арадай артистка И. Архипова дуулаха (үнгэтэ). 22.20 — «Олон түмэнэй ленинскэ университет». КПСС-эй XXV съезд партиин экономическа стратеги тухай. 22.50 — «Манай адрес — Советскэ Союз» (үнгэтэ). 23.50 — Забһарлалга. 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.45 — «Һурагшадта. Шинии номой хуудаһануудаар».

«Орбита». 19.25 — «Мүнөө сагай эрдэм наука».

Улаан-Үдэ. 19.55 — Телевизионно һонин. 20.15 — «Номой далай худар аяншалга».

сагай уларил

Үүлэнэй байдал хубилан байха, шииг нойто орохогүй. Баруун-хойноһоо секундын 10—15 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. Республикымнай хойто болон Байгал шадарай аймагуудаар һүниндөө 3 градус хүйтэн, үдэртөө 2 градус дулаан байхаар хүлеэгдэнэ. Улаан-Үдэдэ һүниндөө 10—12 градус хүйтэн, үдэртөө 0—2 градус дулаан байха.

Апрелиин 2—3: бага зэргэ үүлэтэйшэг, шииг нойто орохогүй. Баруун зүгһөө секундын 5—10 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. Урда аймагуудаар һүниндөө 8—10 градус хүйтэн, үдэртөө 0—5 градус дулаан байха. Баунтын, Ахын, Түнхэнэй аймагуудта һүниндөө 20—25 градус хүйтэн байха, үдэртөө 3—8 градус хүрэтэр дулаарха.

ТЕЛЕГРАФ • ТЕЛЕФОН • РАДИО — ХИЛЫН саанаһаа

ЖЕНЕВЭ

ЗЭБСЭГ ХЭРЭГСЭЛНҮҮДЫЕ ХУРЯАЛГЫН КОМИТЕДТЭ

ТАСС

Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряалгын комитедэй заседани мартын 30-да боложо. СССР-эй түлөөлэгшэ А. А. Рощин үгэ хэлэхэдээ, сэрэгэй гү, али ямар нэгэ ондоо зорилготойгоор байгаалида нүлөөлэлгые хорихо тухай асуудалда дэлгэрэнгыгээр тогтоһон байна.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев КПСС-эй XXV съезд дээрэ элидхэл хэхэдээ, энэ асуудалые шиидхэхэ, тус асуудалаар уласхоорондын хэлсээ баталха шухала гэжэ хэлэһэн юм. Съездын һайшаан абаһан эб найрамдалай ба уласхоорондын харилсаанай түлөө саашанхи тэмсэлэй программа дотор Совет гүрэнэй гадаадын политическэ ажал ябуулгын гол шэглэл элеэр харагдаһан байгаа.

Советскэ Союзай ба Холбоото Штадуудай оруулһан конвенциин проектын адлирхуу текстнүүд зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряалгын комитедтэ табигданхай. Конвенциин текстые дары зүбшэн хэлсэхэ зорилготой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхыень зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряалгын комитедтэ ООН-ой Генеральна Ассамблей даалгаба.

ЖЕНЕВЭ

ЕЭК-гэй СЕССИ НЭЭГДЭБЭ

ТАСС

ЕЭК-гэй 31-дэхи сесси мартын 30-да эндэ нээгдэжэ, аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөнэй түгэсхэлэй актын тобшололнуудые бодотоор бэелүүлгэдэ ООН-ой Европодохи экономическа комисси (ЕЭК) хабаадаха ёһотой гэһэн асуудалые зүбшэн хэлсэнэ. Гадна, шахардуу байдал һуларуулха асуудалнууд сессиин зүблэхэ зүйлдэ оруулагдаһан байна. Европын бүхы оронуудай, мүн США-гай, Канадын делегацинууд тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадана.

Энэ сесси онсо шэнжэтэй: тэрэ ниитэ Европын зүблөөнэй амжалтатайгаар дүүрэһэнэй һүүлээр зарлагдаһан нэгэдэхи сесси болоно. Хельсинкидэ баталагдан абтаһан шиидхэбэринүүд худалдаа наймаанай, промышленностиин, эрдэм техникын, оршон тойронхи байгаалиие сахин хамгаалгын, Европодо ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал, аюулгүй байдал бэхижүүлхэ арга олгоһон харилсаанай талаар уласхоорондын холбооe хүгжөөхэ тухай түгэсхэлэй акт дотор тодорхойлогдоһон зорилгонуудые бодотоор бэелүүлгэдэ гол үүргэ дүүргэхэ байна.

КАБУЛ

Һайн хүршэнэрбди

ТАСС

Афганистанай гүрэнэй толгойлогшо, премьер-министр Мухаммед Дауд Рейтер агентствын корреспонденттэй хөөрэлдэһэн байна. Хөөрэлдөөнэй текстые «Джумхурият» газетэ толилбо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный хани ёһоной албанай хэрэгээр нёдондо жэл Афганистанда ерэжэ, шухала удха шанартай хэлсээнүүдтэ гар табиһамнай хоёр ороной хоорондохи харилсаанда һайнаар нүлөөлбэ гэжэ М. Дауд тэмдэглээ.

«Афган арад, эб найрамдалда дуратай бүхы үндэһэ яһатандал адли, амгалан ёһоор, хани барисаатайгаар, хүршэ оронуудтаяа эбтэй һайнаар ажаһуухые хүсэнэ», — гэжэ гүрэнэй толгойлогшо хэлэбэ.

ЖЕНЕВЭ

ЖЕНЕВЭДЭХИ СЕССИ

ТАСС

Совет-американ саг үргэлжын зүбшэлэлгын комиссиин сесси эндэ нээгдэбэ.

1972 оной майн 26-да СССР-эй ба США-гай хоорондо баталагдаһан ракетэһээ хамгаалалта хэхэ түхеэрэлгэнүүдые хизаарлаха тухай договорой, стратегическэ добтолхы зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хизаарлаха талаар зарим хэмжээнүүд тухай саг зуурын хэлсээнэй, мүн 1971 оной сентябриин 30-да хоёр ороной хоорондо гар табигдаһан ядерна дайнай аюулые зайсуулан сараха хэмжээнүүд тухай хэлсээнэй зорилгонуудые, тобшололнуудые бэелүүлгэдэ комисси нүлөө үзүүлхэ уялгатай.

БУЭНОС-АЙРЕС

АРГЕНТИНЭДЭХИ БАЙДАЛ

ТАСС

Нэгэн доро правительствын толгойлогшо болоһон генерал Хорхе Рафаэль Виделын тангаригаа үгэлгын, Аргентинын 38-дахи президентын тушаалда оролгын ёһолол правительствын «Каса Росада» гэжэ ордон соо болобо.

Генерал Видела 1925 оной августын 2-то Мерседес хотодо (Буэнос-Айрес провинци) офицерэй бүлэдэ түрэһэн байгаа. 1944 ондо сэрэгэй колледж дүүргээд, сэрэгэй кадрова хүдэлмэрилэгшэ болоһон юм. Зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ хэдэ хэдэн шухала тушаалнуудта хүдэлбэ. Һүүлэй үедэ тэрэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй генеральна штабай начальник байгаа. Нёдондо жэлэй август һарада тэрэ оронойн хуурай газарай сэрэгүүдые командалагшаар томилогдоо һэн. Мүнөөшье энэ тушаалдаа хүдэлжэ байһаар. Тэрэ урбалтын һүүлээр гүрэнэй засагай дээдын зургаан болоһон сэрэгэй хунтын гэшүүн.

Виделын соносхоһон кабинедэй бүридэл мартын 29-һөө уялгануудаа дүүргэжэ захалаа.

Орон доторхи хүндэ хүшэр байдал, мүнгэнэй үнын уналга, юумэнэй үнэ сэнгэй хүндэрэлгэ, хархис ба зүүнэй хэлбэрилгэй эмхинүүдые усадхалга гэхэ мэтэ ехэ ехэ асуудалнууд шэнэ захиргаанай урда табигдана.

ВАШИНГТОН

Г. КИССИНДЖЕРЭЙ ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

ТАСС

Конгрессэй түлөөлэгшэдэй палатын уласхоорондын харилсаанай асуудалнуудые шиидхэдэг комиссиин заседани болобо. США-гай гүрэнэй секретарь Г. Киссинджер заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Советскэ Союзтай договороо нэгэ талаһаа болюулха тухай Египедэй президентын гаргаһан шиидхэбэри тухай, мүн Египет тушаа Холбоото Штадуудай бэелүүлдэг политика тухай тогтоһон байна.

Урда тээхи хүтэлбэрилэгшэдэй бэелүүлжэ байһан политикаһаа арсажа, баруунай оронуудтай холбоо барисаа тогтоохо гэһэн шиидхэбэри президент А. Садат үшөө хэдэн жэлэй урда тээ гаргаа һэн гээд Г. Киссинджер хэлэбэ. США-гай аша туһада һүүлэй жэлнүүдтэ А. Сададай бэелүүлжэ байһан политикые дэмжэжэ үргэлжэлүүлхэ гэһэн уялга абаха шухала гэжэ бидэ багсаамжалнабди. Энээнтэй дашарамдуулан, «С-130» түхэлэй транспортна самолёдуудые Египедтэ худалдалга американ национальна аша туһада харюусана, дээрэ хэлэгдэһэн зорилгонуудта һайнаар нүлөөлхэ байна гэжэ США-гай правительство тоолоно. Хэрбээ эдэ самолёдуудые худалдаха тухай шиидхэбэриие конгрессэй һайшаахые арсаад байгаа һаань, энэ ушар Советскэ Союзтай хани барисаа, харилсаа холбоо тогтоохо тухай договороо болюулхые шиидэһэнэйнь һүүлээр А. Сададта шанга сохилто болохо байна гэжэ Г. Киссинджер хэлээ.

Дүтын Зүүн зүгтэхи түрүү үзэлтэй хүсэнүүдэй улам бата нэгэдэлтэй болоһоной ашаар А. Сададай бэелүүлжэ байһан политика урагшагүйдэхэдөө болохо байна гээд Г. Киссинджер тэмдэглээ. Энэ ушар США-да таарахагүй байна.

«С-130» түхэлэй самолёдуудые Египедтэ худалдалга Египедтэ сэрэгэй туһаламжа саашадаашье үзүүлхэ асуудалнуудаар США ямар нэгэн уялга абана гэһэн удхатай бэшэ гээд Г. Киссинджер тэмдэглээ.

УНШАГТЫ, һонирхохол байхат

БОЛГООМЖОТОЙШУУЛАЙ САЛОН

Үнинэй заншал бол... автомобильна салон ... парижайхид даданхай ... Франциин ниислэлдэ ... «антиавтосалон» гэдэг ... түрүүшынхеэ бии бол... Байгаали, ургамал болон ... тан аймагтанда дуратай ... лай, үйлсөөр ябагаар ябах... дай хуби заяа хамгаалагш... ассоциаци энэ эмхиие бии ... гоо юм. Францида авто... бильна усал аюулһаа болж... жэл бүри 16 мянган хүн ... нэ, 350 мянган хүн гэмтэ... гэжэ тэдэнэр элирхэйлжэ... доогоор хэлэбэл, һүүлэй ... жэлдэ орон дотор харгы ... май аюулһаа боложо, хоёр... дэлхэйн дайнда унаһан ... цуз солдадуудһаа олон ... хосороо гэжэ тэдэнэр ... нэ.

ТҮРГӨӨР ЯБАХА ГЭ... ҺАА...

Оньһон техникэдэ ... англи яһанай инженер ... Тодман гэгшэ өөрынгөө ... һон мотоциклаар час соо ... километр түргэнөөр ... туршаха һэдэлэнтэй. Энэ ... тэ машинань хоёр цилиндр... хойно хойноһоонь һубар... тодхоһон гурбан двигат... юм. Тэдэнэйнь тус бүр... объем 650 кубическа ... метр болодог. Инжен... өөрынь тоолоходо гарго... ёһоор, энэ мотоциклайнь ... телиин хүсэн хамта 550 ... ной хүсэтэй болоно. М... циклайнь газаахи тухэ... мотоциклһаа тэд ондоо, ... хүнэй гэдэһэн дээрэ ... шахуу ябахаар юм.

ҺҮҮЛШЫНЬ ТАМАРА...

Энэ хүн дэлхэйн эгээ ... шэл ехэтэй яхтсменүүдэй ... гэжэ тоолоғдодог байһан ... далбагатай онгосоор Ат... тиин океаниие хүндэлэн ... дахин амжалтатайгаар ... гараһан намтартай һэн. ... мнай Брайн Кук гэгшэ, ... тикые 20 хоногой туршада ... тэ тамаран гаталжа, ... тогтооxо зорилготой ... һүүлшынгээ аяншалгада ... Британиин арлуудһаа ... содо һууҗа гараһан ... Нёдондо декабриин 11-д... Канарска арлуудһаа ... жаа 700 миль тухай ... ябанаб гэжэ радиогоор ... журнаһан байна. Тэрэ ... хойшо энэ хүнтэй радио ... боон таһалдажа, бэшэ ... угы. Байгша оной февр... һүүл багаар Норвегиин ... даа наймаанай нэгэ судна ... гэгшын һууҗа ябаһан ... ран онгосын урбалдаһан ... хыень далай соо обёроо. ... рэнь үнөөхи хүнэй ... дээсэл һүүлшынхеэ ... зарһаань холо бэшэ ... Англида тэрэниие һураг... угы болоо гэжэ соносх... хой.

ҮШӨӨ НЭГЭ ТУХАИЛАМЖА

Минеральна түүхэй ... ашагта малтамалнуудай ... нүүдые бэдэржэ, ... Арктическэ архипелагай ... нуудые шэнжэлжэ байһан ... дэхи эрдэмтэд-поляр... һонирхолтой юумэнээр ... Хойто Гренландиин ... тэ байдаг Канадын ... то захын Элсмир арал ... һүн эдеэтэй, мүн ... хүйтэн шуһатай амитадай ... луун болошоһон араг ... доо. Тон иимэ амитадай ... нуудые археологууд ... Европодошье олодог ... Мүнөөнэй Америкэ ... хоёр анхандаа хоорондоо ... боотой бүхэли нэгэн ... байһан аад, Америкэ ... «таһараад» хоорондоо ... болошоо хаш гэжэ энэ... рэһээ эрдэмтэд багсаа... Элсмир арал дээрэ ... шулуун болошоһон ... 50 миллион жэл соо ... хэбтээ гэжэ эрдэмтэд ...

ХУУЛИТААР ХЭҺЭ...

Мортон хотын (Техас ... дунда һургуулиин ... хэшээлһээ оло дахин ... нэйнь түлөө 18 наһатай ... тон Коффман гэжэ ... һурагшые 15 дахин ... хижо хэһээгээ. Һурагш... тэхин нютагай сүүдтэ ... барихадань, урагша ... Америкын һургуулин... рагшадые сохижо ... гээшэ конституциин ... да харша бэшэ юм гэжэ... гай дээдын сүүд ... гаргаа.

(«Известия»—ТАСС)

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕ...

Манай адрес, теле...
г. Улан-Удэ, ул. ... 35. Телефоны: редак... 2-54-54, приемная— ... зам. редактора — ... зам. редактора — ... отв. секретаря — ... секретариат — 2-6... делы: партийной ... 2-60-91, сельского ... 2-64-36, 2-63-86, ... и агитации — 2-56-... мышленности и стр... — 2-61-35, советск... тельства и быта — ... культуры и школ — ... писем и селькоров— ... информации — 2-3... щественная при... 2-56-62, машинно... 2-57-63, коррект... 2-35-95, фотолабор... 2-33-61.

 Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-04441. Заказ №...